

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ІНСТИТУТ ПРАВА**

Кафедра адміністративно-правових дисциплін

Кафедра господарсько-правових дисциплін

Кафедра загально-правових дисциплін

Кафедра кримінально-правових дисциплін

Кафедра цивільно-правових дисциплін

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ

(комплексного атестаційного екзамену з навчальних дисциплін: «Теорія і практика застосування кримінального права» (ОК 1), «Проблеми адміністративного судочинства» (ОК 2), «Проблеми трудового права та права соціального захисту» (ОК 3), «Проблеми регулювання приватних відносин в Україні» (ОК 4), «Сучасний конституціоналізм в Україні» (ОК 5))

назва освітньої програми
рівень вищої освіти
код та назва галузі (галузей) знань
код та назва спеціальності
вид освітнього компонента
мова викладання

Освітньо-професійна програма «Право»
другий (магістерський)
08 Право
081 Право
обов'язковий
українська

Львів
2023

Програма атестації розглянута на засіданнях кафедр Інституту права ЛьвДУВС:

- кафедра адміністративно-правових дисциплін – протокол від 13.09.2023 № 3;
- кафедра господарсько-правових дисциплін – протокол від 07.09.2023 № 2;
- кафедра загально-правових дисциплін – протокол від 12.09.2023 № 2;
-
- кафедра кримінально-правових дисциплін – протокол від 12.09.2023 № 2;
- кафедра цивільно-правових дисциплін – протокол від 13.09.2023 № 3.

Програма атестації схвалена вченою радою Інституту права ЛьвДУВС – протокол від 13.09.2023 № 2.

Програма атестації затверджена на засіданні Науково-методичної ради ЛьвДУВС – протокол від 21.09.2023 № 3.

РОЗРОБНИКИ:

КРАСНИЦЬКИЙ І., директор Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н., професор.

ПАРАСЮК Н., заступник директора Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н., доцент.

ПОТЛАНЬ О., начальник навчального відділу Інституту права ЛьвДУВС.

КОВАЛІВ М., завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н., професор.

БУТИНСЬКА Р., доцент кафедри господарсько-правових дисциплін Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н., доцент.

ЛАЩУК Н., завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н., доцент.

МАЙКУТ Х., завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н., доцент.

ПАНКЕВИЧ О., доцент кафедри загально-правових дисциплін Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н., доцент.

Програма атестації (комплексного атестаційного екзамену з навчальних дисциплін: «Теорія і практика застосування кримінального права» (ОК 1), «Проблеми адміністративного судочинства» (ОК 2), «Проблеми трудового права та права соціального захисту» (ОК 3), «Проблеми регулювання приватних відносин в Україні» (ОК 4), «Сучасний конституціоналізм в Україні» (ОК 5) за Освітньо-професійною програмою «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2023. 73 с.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Відповідно до розділу 3 Освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 081 Право атестація здобувачів вищої освіти може проводитися, зокрема, і у формі комплексного атестаційного екзамену з таких навчальних дисциплін: «Теорія і практика застосування кримінального права», «Проблеми адміністративного судочинства», «Проблеми трудового права та права соціального захисту», «Проблеми регулювання приватних відносин в Україні», «Сучасний конституціоналізм в Україні».

1.2 Цією Програмою регламентовано порядок проведення атестації у формі комплексного атестаційного екзамену (далі – атестація) за Освітньо-професійною програмою «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право.

1.3 Метою атестації є визначення рівня теоретичної та практичної підготовки здобувачів освітнього ступеня магістр для наступної професійної діяльності у сфері права, що означає встановлення відповідності засвоєних рівня та обсягу професійних знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньо-професійної програми.

1.4 Завданнями атестації є:

- контроль та оцінка рівня знань, отриманих здобувачем вищої освіти протягом навчання із зазначених навчальних дисциплін, а також вміння їх використовувати у процесі аналізу правових явищ та у практичній діяльності;
- виявлення навичок вирішення практичних задач, конкретного аналізу проблемних ситуацій, що мають правове значення;
- виявлення здобувачем вищої освіти умінь самостійно, логічно й послідовно висловлювати свої юридичні переконання, здійснювати самоконтроль та критично оцінювати власні знання і навички.

1.5 Атестація здійснюється відкрито і гласно після виконання здобувачами вищої освіти індивідуального навчального плану у повному обсязі.

Атестація здійснюється екзаменаційною комісією (далі – ЕК) відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ЛьвДУВС.

Атестація проводиться у формі усного екзамену. Засобами контролю є білети, які складаються з п'яти теоретичних питань, що охоплюють такі навчальні дисципліни: «Теорія і практика застосування кримінального права» (ОК 1), «Проблеми адміністративного судочинства» (ОК 2), «Проблеми трудового права та права соціального захисту» (ОК 3), «Проблеми регулювання приватних відносин в Україні» (ОК 4), «Сучасний конституціоналізм в Україні» (ОК 5).

Білети схвалюються рішенням кафедр Інституту права та затверджуються рішенням вченої ради Інституту права ЛьвДУВС.

1.6 Для підготовки до усної відповіді здобувачу вищої освіти, за його бажанням, надається не більше 30 хвилин. Під час підготовки усної відповіді здобувачу вищої освіти рекомендується робити письмові записи щодо кожного питання.

Здобувач вищої освіти може користуватися цією Програмою атестації.

Після завершення часу підготовки, ЕК запрошує здобувача вищої освіти для усної відповіді.

Члени ЕК можуть задавати здобувачу додаткові питання в обсязі навчального матеріалу, який виноситься на комплексний атестаційний екзамен. Перебивати в цьому випадку здобувача вищої освіти, який складає екзамен, не рекомендується, за винятком випадків, коли здобувач вищої освіти відповідає не на запитання екзаменатора. Задавати навідні запитання не дозволяється.

1.7 Відповідь здобувача вищої освіти на кожне із п'яти питань є обов'язковою.

Відсутність відповіді принаймні на одне із питань є підставою для виставлення незадовільної оцінки за екзамен загалом.

Підсумкова оцінка комплексного атестаційного екзамену визначається як середня з позитивних оцінок за кожне питання екзаменаційного білету.

Підсумкова оцінка виставляється за стобальною шкалою, яка переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС відповідно до таблиці ЄКТС, що є частиною Положення про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС.

1.8 У процесі складання атестації передбачається:

набуття таких загальних компетентностей:

- ЗК 1 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК 7 – здатність приймати обґрунтовані рішення.

набуття таких спеціальних компетентностей:

– СК 5 – здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

– СК 6 – здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію;

– СК 7 – здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні;

– СК 13 - здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

набуття таких програмних результатів навчання:

– ПРН 1 – оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання;

– ПРН 6 – обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи;

– ПРН 13 – аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів;

– ПРН 14 – обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування;

– ПРН 15 – мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування;

– ПРН 17 – інтегрувати необхідні знання та розв’язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

1.9 Перелік знань та умінь, якими повинен володіти здобувач вищої освіти для успішного складання атестації:

1.9.1 У результаті вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика застосування кримінального права» (ОК 1) здобувачі освітнього ступеня магістр повинні:

знати:

– теоретичні положення навчальної дисципліни «Теорія і практика застосування кримінального права», зокрема, дефініції: механізму кримінально-правового регулювання; кримінально-правової кваліфікації та її видів; стадій та етапів кримінально-правової кваліфікації; підстав кримінально-правової кваліфікації; принципів кримінально-правової кваліфікації та їхнього змісту; типових правил кримінально-правової кваліфікації; правил кваліфікації конкретних видів кримінальних правопорушень; поняття та системи заходів кримінально-правового впливу, а також окремих видів заходів кримінально-правового впливу.;

– постанови Пленуму Верховного Суду України, у яких роз’яснюється кваліфікація кримінальних правопорушень, передбачених кримінальним законом та порядок застосування заходів кримінально-правового впливу.;

– правові позиції Верховного Суду України та діючого Верховного Суду щодо кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень, передбачених кримінальним законом та порядку застосування заходів кримінально-правового впливу.;

– правові позиції ЄСПЛ що застосовуються у кримінально-правовій кваліфікації та при застосуванні заходів кримінально-правового впливу.;

– правові позиції Конституційного Суду України, що стосуються кримінально-правової кваліфікації та застосування заходів кримінально-правового впливу.;

– тенденції правозастосовної практики щодо кримінально-правової кваліфікації окремих видів кримінально-протиправних діянь та діянь, які такими не є та застосування заходів кримінально-правового впливу.;

– нормативно-правових приписів, передбачених чинним законодавством, що застосовуються у кримінально-правовій кваліфікації та при застосуванні заходів кримінально-правового впливу.

вміти:

– здійснювати правильну кримінально-правову оцінку діянь на основі запропонованої фабули.;

– формулювати фабулу за запропонованою формулою кримінально-правової кваліфікації.;

– правильно застосовувати норми права, які є основною чи додатковою підставою кримінально-правової кваліфікації конкретних кримінальних правопорушень.;

– здійснювати розмежування складів кримінальних правопорушень.;

– обґрунтовувати підстави звільнення від кримінальної відповідальності.;

– призначати покарання та застосовувати інші заходи кримінально-правового впливу.

1.9.2 У результаті вивчення навчальної дисципліни «**Проблеми регулювання приватних відносин в Україні**» (ОК 4) здобувачі освітнього ступеня магістр повинні:

знати:

на понятійному рівні приватноправові відносини, критерії для їх класифікації; об'єкти приватних правовідносин за цивільним законодавством; підстави виникнення, зміни та припинення приватних правовідносин; особливості правового регулювання окремих видів договірних та деліктних зобов'язань;

- *на фундаментальному рівні* національне та міжнародне законодавство, що регулює речові, зобов'язальні, спадкові відносини, детально регламентує окремі їх аспекти;

- *на практично-творчому рівні* особливості суб'єктного та об'єктного складу речових, зобов'язальних правовідносин; особливості змісту договірних зобов'язань; особливості цивільно-правового регулювання зобов'язань з відшкодування майнової та моральної шкоди у недоговірних зобов'язаннях; особливості суб'єктного складу спадкових правовідносин; основні тенденції нормотворення у досліджуваній сфері.

вміти:

на репродуктивному рівні давати юридичну оцінку приватноправовим відносинам; тлумачити відповідні цивільно-правові норми, які регулюють речові, зобов'язальні, спадкові відносини, аналізувати існуючі доктринальні позиції щодо вирішення проблемних питань правового регулювання зазначених приватноправових відносин; аналізувати практичні казуси та розв'язувати ситуаційні завдання;

- *на евристичному (алгоритмічному) рівні* застосовувати сучасні ефективні засоби роботи з науковою літературою та раціонально використовувати методи наукового пізнання; правильно і свідомо застосовувати набуті теоретичні знання та норми чинного цивільного законодавства України при вирішенні конкретних справ, що виникають у практичній діяльності учасників цивільних правовідносин;

- *на творчому рівні* знаходити необхідні правові норми, що вміщуються у великому масиві нормативно-правових актів законодавства України для застосування у конкретній професійній ситуації; обґрунтовувати та відстоювати власну позицію, спираючись на здобуті теоретичні знання; аналізувати практичні казуси; узагальнювати практику застосування цивільного законодавства, формулювати власні висновки та пропозиції з правових питань; використовувати свої внутрішні якості у підвищенні ефективності професійної діяльності, досліджувати недоліки законодавчого регулювання окремих речових, зобов'язальних правовідносин в умовах ринкової економіки і формувати пропозиції щодо їх вирішення; застосовувати юридичну практику

для правозастосовної діяльності, в т.ч. правові позиції Європейського суду з прав людини.

1.9.3 У результаті вивчення навчальної дисципліни «**Проблеми трудового права та права соціального захисту**» (ОК 3) здобувачі освітнього ступеня магістр повинні:

знати:

- проблемні аспекти трудового права як галузі права;
- проблеми функціонування системи соціального діалогу;
- поняття, види, зміст та значення трудового договору;
- проблеми правового регулювання інститутів трудового права;
- порядок вирішення індивідуальних та колективних трудових спорів;
- рішення Конституційного Суду України, за допомогою яких можна тлумачити трудове законодавство;
- значення рішень Європейського Суду з прав людини для тлумачення норм трудового права;
- судові роз'яснення з питань застосування норм трудового законодавства України;
- позицію судової практики стосовно питань застосування трудового законодавства у сфері соціального захисту.

вміти:

- порівнювати вітчизняні та зарубіжні теорії трудового права, розвивати основи таких нових міждисциплінарних напрямів, як філософія трудового права, трудовправа політика;
- аналізувати нормативно-правові акти у відповідних сферах трудових відносин та висловлювати власну позицію щодо їх систематизації та відповідного структурування законодавства;
- давати юридичну оцінку правовідносинам щодо надання соціального захисту;
- тлумачити правові норми чинного законодавства України у сфері соціального захисту, використовувати роз'яснення вищих судових та інших органів у процесі застосування норм права;
- нараховувати пенсії та допомоги;
- розробляти проєкти документів, необхідні для призначення окремих видів соціального забезпечення;
- виявляти та адекватно реагувати на факти порушення чинних національних та міжнародно-правових актів, що регулюють трудові правовідносини;
- проводити науково-правові дослідження з проблем трудового права;
- аналізувати трудові договори, контракти, порушення під час їх розірвання;
- застосовувати положення локальних правових актів під час розв'язання індивідуальних та колективних трудових спорів, дострокового розірвання трудового договору, притягнення працівників до матеріальної та дисциплінарної відповідальності;

- розробляти локальні акти, відповідно до специфіки та напрямів діяльності підприємств, установ та організацій;
- аналізувати та узагальнювати судову практику у сфері праці та соціального захисту.

1.9.4 У результаті вивчення навчальної дисципліни «**Проблеми адміністративного судочинства**» (ОК 2)» здобувачі освітнього ступеня магістр повинні:

знати:

- відносини, що становлять предмет адміністративного судочинства, їх об'єкт; зміст навчальної дисципліни «Проблеми адміністративного судочинства», особливості норм та інститутів адміністративного судочинства,
- джерела адміністративного судочинства; особливості правового регулювання окремих видів правовідносин у даній сфері; основні тенденції становлення та розвитку адміністративного судочинства в Україні; процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень в адміністративних справах;
- різновиди судових рішень, окремі категорії адміністративних справ;
- проблемні питання законодавчого регулювання вирішення публічно-правових спорів;

вміти:

- визначити підсудність адміністративних справ, вирішувати спірні правові ситуації, скласти процесуальні документи у сфері адміністративного провадження (адміністративний позов, апеляційну та касаційну скаргу);
- правильно і свідомо застосовувати набуті теоретичні знання та норми чинного законодавства України при вирішенні конкретних справ, що виникають у практичній діяльності різних органів державної влади чи окремих громадян;
- формувати власну точку зору; дотримуватись логічної послідовності у професійній діяльності; здійснювати наукові дослідження;
- знаходити правові норми, необхідні для застосування у конкретній професійній ситуації;
- узагальнювати практику застосування законодавства та робити відповідні висновки;
- використовувати свої внутрішні якості у підвищенні ефективності професійної діяльності; давати правову характеристику конкретних ситуацій, вирішувати дискусійні питання теорії та практики судового адміністративного процесу, що сприятиме оптимізації правотворчого та правозастосовного процесів у зазначеній сфері.

1.9.5 У результаті вивчення навчальної дисципліни «**Сучасний конституціоналізм в Україні**» (ОК 5)» здобувачі освітнього ступеня магістр повинні:

знати:

- а) *на ознайомчо-орієнтованому рівні*: витоки конституціоналізму, його стан й тенденцій розвитку в сучасному світі; сучасні методи конституційно-

правового регулювання; типи (моделі) конституціоналізму; зміст конституційної традиції на теренах України; цінності конституціоналізму; конституційні основи обмеження прав людини;

б) *на понятійно-аналітичному рівні*: місце науки конституційного права в системі сучасних наукових і позанаукових знань; сутність конституціоналізму, його рівні й складові елементи; співвідношення терміно-понять «конституціоналізм» і «конституція»; місце Конституції України в системі джерел національного конституційного права; основні підходи до розуміння принципів конституційного права; співвідношення понять правової і соціальної держави;

в) *на продуктивно-синтетичному рівні*: загальні й спільні для конституційного права, його принципів й інститутів тенденції розвитку в сучасному глобалізованому та інтегрованому світі; засадничі елементи верховенства права; ідею про визначальну роль людини, її гідності, прав і свобод у функціонуванні всіх демократичних інститутів, організації й діяльності держави та її органів; структуру конституційно-правового статусу особи; моделі конституційної юстиції;

вміти:

а) *на предметно-практичному рівні*: правильно оцінювати сутність та зміст конкретних конституційно-правових відносин знаходити необхідні правові норми, що містяться у системі джерел конституційного права та у нормативних актах суміжних галузей права, у конкретній ситуації; здійснити аналіз і синтез юридичної інформації; осмислювати конституційне право, яке виходить за межі національних кордонів; підтверджувати теоретичні положення прикладами із судової практики, передусім практики судів конституційної юрисдикції; здійснювати аналіз системи конституційних цінностей, юридичної природи та механізму чинності конституції з точки зору її зобов'язального характеру в національній правовій системі; давати рекомендації щодо вдосконаленню конституційно-правового регулювання діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні;

б) *на предметно-розумовому рівні*: орієнтуватися в чинному конституційному законодавстві, в тому числі на рівні міжнародних правових документів, актів Конституційного Суду України та відповідних підзаконних нормативно-правових актів; коректно застосовувати набуті теоретичні знання та норми чинного конституційного законодавства України при вирішенні конкретних справ, що виникають у практичній діяльності органів публічної влади та місцевого самоврядування України; застосовувати необхідні конституційно-правові акти у практичній юридичній діяльності, зокрема на посадах в органах державної влади й місцевого самоврядування;

в) *на знаково-практичному рівні*: самостійно аналізувати та оцінювати особливості конституційного права України в контексті глобального поступу конституційного права загалом; давати юридичну оцінку конституційним правовідносинам.

Бути ознайомленим з новими теоретичними та методичними розробками в

галузі конституційного регулювання в Україні та зарубіжних державах.

1.10 Критерії оцінювання:

1.10.1 Відповідь на кожне з теоретичних питань екзаменаційного білета оцінюється від 0 до 100 балів.

1.10.2 Оцінювання відповіді на одне питання здійснюється за такими критеріями:

Оцінка «відмінно» (90–100 балів) виставляється при виявленому *високому (творчому) рівні* знань під час відповіді на теоретичні питання: здобувач вищої освіти засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

1.10.3 Оцінка «добре» (71–89 балів) виставляється при виявленому *достатньому (конструктивному) рівні* знань під час відповіді на теоретичні питання: здобувач вищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування щодо тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу.

1.10.4 Оцінка «задовільно» (60–70 балів) виставляється при виявленому *задовільному (репродуктивно-конструктивному) рівні* знань під час відповіді на теоретичні питання: здобувач вищої освіти, в основному, опанував теоретичні знання навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх з майбутньою діяльністю».

1.10.5 Оцінка «незадовільно» (0–59 балів) виставляється при виявленому *низькому (репродуктивно-фрагментальному) рівні* знань під час відповіді на теоретичні питання: здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхнево, фрагментарно, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ АТЕСТАЦІЇ

2.1 Інформаційний навчальної дисципліни «Теорія і практика застосування кримінального права» (ОК 1):

Тема 1. Застосування кримінального права як структурний елемент механізму кримінально-правового регулювання

Поняття і структура механізму кримінально-правового регулювання. Зміст елементів механізму кримінально-правового регулювання. Принципи кримінального права як головний елемент механізму правового регулювання. Застосування кримінально-правових норм як елемент механізму кримінально-

правового регулювання. Кримінально-правова кваліфікація і застосування заходів кримінально-правового характеру – основні види застосування кримінального права.

Тема 2. Поняття, види і значення кримінально-правової кваліфікації

Поняття кримінально-правової кваліфікації. Зміст та обсяг поняття «кримінально-правова кваліфікація». Ознаки кримінально-правової кваліфікації. Об'єкт, суб'єкт і зміст кримінально-правової кваліфікації.

Процес і результат кримінально-правової кваліфікації. Стадії, етапи кримінально-правової кваліфікації та її результат.

Юридичне закріплення результату кримінально-правової кваліфікації. Виклад фактичних обставин справи, складання формули кваліфікації, формулювання звинувачення. Вимоги до формули кваліфікації.

Види кримінально-правової кваліфікації. Критерії поділу кримінально-правової кваліфікації на окремі види. Поняття кваліфікації кримінальних правопорушень, її підвиди та поняття. Поняття та підвиди кваліфікації *не*–кримінальних правопорушень.

Значення правильної кримінально-правової кваліфікації. Поняття правильної кримінально-правової кваліфікації. Презумпція правильності кримінально-правової кваліфікації. Питання матеріального кримінального права, вирішення яких обумовлене правильною кваліфікацією. Процесуальне та криміналістичне значення правильної кваліфікації. Правильна кримінально-правова кваліфікація і угода про визнання винуватості (ст. 472 КПК 2011 р.). Кримінологічне значення правильної кримінально-правової кваліфікації.

Поняття та види помилок у кримінально-правовій кваліфікації. Значення терміну “помилка у кримінально-правовій кваліфікації”. Відмінність помилок від зловживань у кваліфікації. Критерії наявності помилок у кваліфікації.

Класифікація помилок у кваліфікації кримінальних правопорушень. Види помилок у кваліфікації кримінальних правопорушень за їх змістом; за формою; за правовими наслідками.

Значення помилок у кримінально-правовій кваліфікації. Правові, соціально-політичні та психологічні наслідки помилок у кримінально-правовій кваліфікації.

Тема 3. Підстави кримінально-правової кваліфікації

Відмінність між підставами кримінально-правової кваліфікації та її передумовами. Види підстав кримінально-правової кваліфікації. Фактична і юридична (нормативна) підстави кримінально-правової кваліфікації. Основні і додаткові підстави кримінально-правової кваліфікації.

Значення встановлення фактичних обставин справи для кваліфікації діяння. Фактичні обставини справи, які враховуються у кваліфікації. Доведення наявності фактичних обставин справи, які враховуються у кваліфікації. Первинність доказування перед кримінально-правовою кваліфікацією. Предмет доказування в кримінальному провадженні і коло фактичних обставин справи, які необхідно встановити для правильної кваліфікації кримінальних правопорушень. Значення встановлення обставин, які не є ознаками складу

кримінального правопорушення, для кваліфікації скоєного.

Значення кримінального закону для кримінально-правової кваліфікації. Кримінально-правова норми і статті кримінального закону, які використовуються у кваліфікації. Види кримінально-правових норм, які використовуються у кримінально-правовій кваліфікації. Статті кримінального закону, які використовуються у кримінально-правовій кваліфікації, врахування виду диспозиції статті. Використання у кримінально-правовій кваліфікації статей Загальної частини кримінального закону: 1) міжнародно-правові акти, що є чинними на території України, зокрема Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та практика ЄСПЛ; 2) інші, закріплені у КК України, статті; 3) нормативні акти інших галузей права; 4) норми моралі, звичаї, правові принципи, загальні уявлення про право; 5) судовий прецедент; 6) рішення Конституційного суду України.

Зміна кваліфікації у разі зміни кримінального закону.

Склад кримінального правопорушення і його значення для кримінально-правової кваліфікації. Елементи та ознаки складу кримінального правопорушення, які використовуються у кримінально-правовій кваліфікації. Види складів кримінального правопорушення та їх значення для кваліфікації. Послідовність аналізу та доказування наявності ознак складу кримінального правопорушення у кримінально-правовій кваліфікації.

Тема 4. Принципи кримінально-правової кваліфікації

Види правил кримінально-правової кваліфікації, які виділяються за рівнем узагальнення. Ознаки принципів кримінально-правової кваліфікації. Види принципів кримінально-правової кваліфікації.

Принцип законності як головний в системі принципів кримінально-правової кваліфікації. Прояви принципу законності кримінально-правової кваліфікації.

Принцип офіційності кримінально-правової кваліфікації. Кримінально-правова кваліфікація як функція державних органів. Обов'язковість кримінально-правової кваліфікації. Проведення кваліфікації в установленій процесуальній формі.

Принцип об'єктивності кримінально-правової кваліфікації. Неупередженість при проведенні кваліфікації. Об'єктивність підстав кваліфікації.

Принцип точності кримінально-правової кваліфікації. Точність кваліфікації як відображення диференціації кримінально-правових наслідків діяння та всебічності, повноти та об'єктивності встановлення фактичних обставин справи. Конкретність кримінально-правової оцінки діяння. Обов'язковість досягнення точності у кваліфікації.

Принцип індивідуальності кримінально-правової кваліфікації. Прояви індивідуальності кваліфікації: окрема кримінально-правова оцінка кожного кримінального правопорушення; персональний характер кваліфікації; кваліфікація як одноосібна діяльність відповідних службових осіб.

Принцип повноти кримінально-правової кваліфікації. Повнота оцінки всіх

діянь, вчинених особою. Використання у кваліфікації усіх чинних правових норм. Використання у кваліфікації усіх обов'язкових її правил.

Принцип вирішення спірних питань, які виникають у кримінально-правовій кваліфікації, на користь особи, діяння якої оцінюється. Обґрунтування застосування цього принципу щодо кримінально-правової кваліфікації. Поняття рішень найбільш сприятливих для особи, діяння якої кваліфікуються. Значення цього принципу як орієнтира у разі суперечності окремих принципів кримінально-правової кваліфікації в конкретній ситуації правозастосування.

Принцип NON BIS IN IDEM. Прояви подвійного ставлення у вину та способи його недопущення у кримінально-правовій кваліфікації. Правові позиції ЄСПЛ щодо принципу NON BIS IN IDEM.

Принцип стабільності кримінально-правової кваліфікації. Поняття стабільності кваліфікації. Підстави для зміни раніше проведеної кваліфікації.

Тема 5. Кваліфікація кримінальних правопорушень з врахуванням стадії їх вчинення

Види стадій вчинення кримінального правопорушення, які враховуються у кримінально-правовій кваліфікації. Поняття закінченого кримінального правопорушення, момент закінчення окремих видів кримінальних правопорушень (з матеріальним, формальним, “усіченим” складом, з кількома альтернативними чи обов'язковими діями або наслідками, продовжуваних, триваючих, вчинених у співучасті). Значення кваліфікації кримінального правопорушення як закінченого. Кваліфікуюче значення поведінки особи після закінчення кримінального правопорушення. Посткримінальна поведінка, яка не враховується у кваліфікації. Посткримінальна поведінка, яка враховується у кваліфікації раніше вчинених діянь. Кваліфікація позитивної посткримінальної поведінки. Посткримінальна поведінка, яка становить собою інше кримінальне правопорушення та її кваліфікація.

Види попередньої кримінально-протиправної діяльності та підстава кримінальної відповідальності за неї. Формула кваліфікації попередньої кримінально-протиправної діяльності. Загальні вимоги до кваліфікації попередньої кримінально-протиправної діяльності.

Конструкції відповідальності за готування до кримінального правопорушення і замах на вчинення кримінального правопорушення у чинному законодавстві України і кваліфікація відповідних посягань.

Поняття готування до кримінального правопорушення та його ознаки. Загальні правила кваліфікації готування до кримінального правопорушення.

Кваліфікація окремих видів готування до кримінального правопорушення: кваліфікація невдалої співучасті у вчиненні кримінального правопорушення; кваліфікація досягнення змови на вчинення кримінального правопорушення; кваліфікація створення злочинної організації та вступу до такої організації; кваліфікація готування до кримінального правопорушення з негідними засобами; кваліфікація закінченого кримінального правопорушення, який становить собою готування до іншого кримінального правопорушення; кваліфікація готування до кримінального правопорушення за альтернативного і

неконкретизованого умислу.

Поняття замаху на кримінальне правопорушення та його ознаки. Кримінальні правопорушення, у вчиненні яких замах неможливий. Загальні правила кваліфікації замаху на кримінальне правопорушення. Види замаху і їх врахування у кримінально-правовій кваліфікації.

Кваліфікація окремих видів замаху на кримінальне правопорушення: кваліфікація посягання у разі відхилення дії; кваліфікація помилки в об'єкті; кваліфікація невдалої спроби вчинити кримінальне правопорушення з матеріальним складом, якщо фактично заподіяна шкода є ознакою іншого закінченого кримінального правопорушення; кваліфікація кримінального правопорушення, об'єктивна сторона якого включає два чи більше діяння або наслідки; кваліфікація замаху за альтернативного і неконкретизованого умислу.

Питання кваліфікації, які вирішуються у зв'язку з добровільною відмовою від вчинення кримінального правопорушення. Посягання, від якого здійснюється добровільна відмова. Припинення готування до кримінального правопорушення або замаху на кримінальне правопорушення як умова застосування норми про добровільну відмову. Умови правомірності добровільної відмови

Добровільна відмова і подібні кримінально-правові інститути. Відмінність між дієвим каяттям і добровільною відмовою від вчинення кримінального правопорушення. Звільнення від кримінальної відповідальності в зв'язку з позитивною посткримінальною поведінкою.

Результат кримінально-правової кваліфікації у разі добровільної відмови. Види добровільної відмови. Кваліфікація повністю невдалої та частково невдалої добровільної відмови. Кваліфікація добровільної відмови за наявності сукупності кримінальних правопорушень. Добровільна відмова від кримінального правопорушення, який вчиняється у співучасті.

Тема 6. Кваліфікація кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті

Ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні. Кримінальне правопорушення, вчинення яких у співучасті є неможливим (випадки, коли вчинення кримінального правопорушення кількома особами не є співучастю). Співвідношення співучасті і деяких посягань, передбачених нормами Особливої частини Кримінального кодексу України. Класифікація співучасті у кримінальне правопорушення і її значення для кримінально-правової кваліфікації. Підстава кримінальної відповідальності за кримінальне правопорушення, вчинені у співучасті. Загальні правила кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті. Формула кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті. Випадки, коли посягання співучасників кваліфікуються за різними статтями Особливої частини кримінального закону.

Поняття та ознаки виконавця кримінального правопорушення та співвиконавця кримінального правопорушення. Кваліфікація посягання виконавця та співвиконавця кримінального правопорушення.

Кваліфікація дій організатора, підбурювача, посібника кримінального правопорушення. Кваліфікація посереднього підбурювання. Кваліфікація дій організаторів, підмовників, пособників кримінального правопорушення, які передбачені нормами Особливої частини кримінального законодавства. Кваліфікація необхідної співучасті. Кваліфікація поведінки однієї особи, яка поєднувала функції співучасників кількох видів.

Зв'язок між кваліфікацією дій виконавця кримінального правопорушення та кваліфікацією дій інших співучасників. Питання про врахуванні у кваліфікації ознак, що обтяжують або пом'якшують відповідальність певного співучасника.

Кваліфікація співучасті у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом.

Кваліфікація залучення до участі у вчиненні кримінального правопорушення осіб, які не притягаються до кримінальної відповідальності.

Співвідношення форми співучасті та виду співучасника. Класифікація форм співучасті та її значення для кримінально-правової кваліфікації.

Кваліфікація кримінальних правопорушень, вчинених в складі групи осіб.

Кваліфікація кримінальних правопорушень, вчинених в складу групи осіб, яка діє за попередньою змовою.

Кваліфікація кримінальних правопорушень, вчинених в складі організованої групи.

Кваліфікація кримінальних правопорушень, вчиненого в складі злочинної організації.

Кваліфікація діянь співучасників за наявності ексцесу виконавця,

Кваліфікація невдалої співучасті та співучасті у незакінченому кримінальному правопорушенні.

Кваліфікація добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення.

Питання кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті, в судовій практиці. Роз'яснення, які містяться в постановах Пленуму Верховного Суду України щодо кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті.

Кваліфікація причетності до кримінального правопорушення. Підстава кримінальної відповідальності за причетність до кримінального правопорушення. Форми причетності та їх кваліфікація. Кваліфікація за наявності ознак одночасно і співучасті, і причетності до кримінального правопорушення.

Теоретико-прикладні аспекти кваліфікації співучасті у вчиненні кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки; проти життя та здоров'я особи; проти волі, честі та гідності особи; проти статевої свободи та статевої недоторканності особи; проти власності; проти громадської безпеки; проти громадського порядку та моральності; у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг; проти миру, безпеки людства і міжнародного правопорядку.

Тема 7. Кваліфікація множинності кримінальних правопорушень

Поняття та значення множинності кримінальних правопорушень. Ознаки множинності кримінальних правопорушень. Значення множинності кримінальних правопорушень для вирішення питань, які регламентовані Загальною частиною Кримінального кодексу України. Вказівки на множинність кримінальних правопорушень в статтях Особливої частини Кримінального кодексу України.

Класифікація видів множинності.

Одиничний кримінальне правопорушення як елемент множинності та його кваліфікація. Поняття та ознаки одиничного кримінального правопорушення – елемента множинності. Види одиничних кримінальних правопорушень. Відмінність між окремими видами (підвидами) множинності та одиничними кримінальними правопорушеннями. Питання кваліфікації окремих видів одиничних кримінальних правопорушень (продовжуваних, триваючих, складених).

Кваліфікація повторності кримінальних правопорушень. Відмінність повторних кримінальних правопорушень від продовжуваних і триваючих. Види та ознаки повторності (повторність, неодноразовість) та відмінність між ними. Кваліфікація окремих видів повторності кримінальних правопорушень

Кваліфікація сукупності кримінальних правопорушень. Види сукупності (ідеальна та реальна). Кримінальне правопорушення, які не можуть утворювати ідеальну сукупність. Зв'язок між кримінальними правопорушеннями, які утворюють сукупність та відмінність між ними. Відмінність між сукупністю кримінальних правопорушень та конкуренцією норм.

Кваліфікація рецидиву кримінальних правопорушень. Види рецидиву кримінальних правопорушень. Кваліфікація спеціального рецидиву кримінальних правопорушень. Кваліфікація пенітенціарного рецидиву кримінальних правопорушень.

Теоретико-прикладні аспекти кваліфікації множинності щодо кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки; проти життя та здоров'я особи; проти волі, честі та гідності особи; проти статевої свободи та статевої недоторканності особи; проти власності; проти громадської безпеки; проти громадського порядку та моральності; у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг; проти миру, безпеки людства і міжнародного правопорядку.

Тема 8. Кваліфікація діянь, вчинених за обставин, що виключають їх кримінальну протиправність

Поняття та види обставин, які виключають кримінальну протиправність діяння. Спільні риси обставин, які виключають кримінальну протиправність діяння та їхня подібність з кримінальними правопорушеннями. Правові підстави для визнання об'єктивно суспільно небезпечних діянь не кримінально протиправними. Критерії класифікації діянь, вчинених за обставин, які виключають їх кримінальну протиправність: яким актом регламентовані; соціальне значення; наявність зв'язку з кримінально протиправною поведінкою

інших осіб. Випадки, коли кримінально-правова кваліфікація не приводить до висновку про наявність кримінального правопорушення та особливості їх кваліфікації.

Кваліфікація діянь, вчинених за наявності окремих видів обставин, передбачених статтями Загальної частини Кримінального кодексу України. Класифікація обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння, які передбачені статтями Загальної частини КК. Кваліфікація кримінально протиправної поведінки інших осіб, як умова застосування норм про необхідну оборону, затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Питання кримінально-правової кваліфікації, які вирішуються в зв'язку з застосуванням відповідних статей Загальної частини Кримінального кодексу України.

Поняття і види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння, передбачених нормами Особливої частини КК. Кваліфікація за наявності обставин, передбачених винятковими нормами, закріпленими у статтях Особливої частини Кримінального кодексу України. Кваліфікація за наявності обставин, передбачених статтями Особливої частини, в яких відтворено положення Загальної частини Кримінального кодексу України.

Кваліфікація діянь, вчинених за наявності обставин, передбачених Конституцією України та міжнародно-правовими актами. Поняття і види обставин, які виключають кримінальну протиправність діяння, передбачених Конституцією України та міжнародно-правовими актами. Кримінально-правова кваліфікація за наявності таких обставин.

Теоретико-прикладні аспекти врахування у кваліфікації діянь, що заподіюють шкоду об'єктам кримінально-правової охорони у сферах захисту: основ національної безпеки; життя та здоров'я особи; волі, честі та гідності особи; статевої свободи та статевої недоторканності особи; власності; громадської безпеки; громадського порядку та моральності; службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг; миру, безпеки людства і міжнародного правопорядку, вчинення їх за наявності обставин, що виключають кримінальну протиправність.

Тема 9. Концептуальні засади розмежування складів кримінальних правопорушень

Поняття диференціації та індивідуалізації кримінальної відповідальності. Поняття кримінальних правопорушень, щодо яких здійснюється диференціація кримінальної відповідальності. Диференціація відповідальності за кримінальне правопорушення у кримінальному законі та індивідуалізація відповідальності в судовій практиці. Взаємозв'язок диференціацій кримінальної відповідальності, кримінально-правової кваліфікації та індивідуалізації відповідальності. Співвідношення диференціації кримінальної відповідальності і розмежування складів кримінальних правопорушень.

Засоби диференціації кримінальної відповідальності. Кваліфікуючі ознаки та пом'якшуючі ознаки складу кримінального правопорушення як один із засобів диференціації кримінальної відповідальності. Заборона “подвійного”

врахування обставин, що обтяжують кримінальну відповідальність, «одноіменних» кваліфікуючих ознак.

Поняття розмежування складів кримінальних правопорушень. Система законодавчих моделей кримінально-караної поведінки – сфера, у якій здійснюється розмежування складів кримінальних правопорушень зі спільними ознаками. Зміст та обсяг поняття «розмежування складів кримінальних правопорушень». Об'єкт і критерії розмежування елементів у системі всіх законодавчих моделей кримінально-караної поведінки. Значення ознак складу кримінального правопорушення (залежно від їхнього функціонального призначення) як критеріїв розмежування відповідних юридичних конструкцій.

Тема 10. Типи співвідношення складів кримінальних правопорушень у системі законодавчих моделей кримінально-караної поведінки

Спільні ознаки як чинник розмежування складів правопорушень, їх поняття. Типи співвідношення складів кримінальних правопорушень зі спільними ознаками. Поняття суміжних складів кримінальних правопорушень. Відмінність суміжних складів кримінальних правопорушень від інших типів співвідношення складів кримінальних правопорушень зі спільними ознаками. Ієрархія типів співвідношення складів кримінальних правопорушень зі спільними ознаками.

Співвідношення тотожності складів кримінальних правопорушень, що є передумовою колізії кримінально-правових норм. Колізія як тип співвідношення складів кримінальних правопорушень зі спільними ознаками. Інші види колізій в чинному КК. Колізії між положеннями Конституції України та статтями КК України. Колізії між положеннями чинних для України міжнародно-правових договорів та статтями КК України. Проблема невідповідності між нормативно-правовими актами інших галузей законодавства та КК України. Колізії між статтями Загальної та Особливої частини КК. Загальні засади визначення співвідношення між статтями Загальної та Особливої частини КК. Невідповідність між назвами розділів і їх змістом, між назвами статей і їх диспозиціями.

Правила подолання колізії кримінально-правових норм.

Конкуренція кримінально-правових норм. Склади кримінальних правопорушень, передбачені потенційно конкуруючими як загальна і спеціальна нормами, як один з типів співвідношення складів кримінальних правопорушень зі спільними ознаками. Склади кримінальних правопорушень, передбачені потенційно конкуруючими кількома спеціальними нормами, як один з типів співвідношення складів кримінальних правопорушень зі спільними ознаками. Склади кримінальних правопорушень, передбачені потенційно конкуруючими як частина і ціле нормами, як один з типів співвідношення складів кримінальних правопорушень зі спільними ознаками.

Правила подолання конкуренції кримінально-правових норм на прикладі кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки; проти життя та здоров'я особи; проти волі, честі та гідності особи; проти статевої свободи та статевої недоторканності особи; проти власності; проти громадської безпеки;

проти громадського порядку та моральності; у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг; проти миру, безпеки людства і міжнародного правопорядку.

Тема 11. Розмежування складів кримінальних правопорушень за їхніми окремими ознаками

Ознаки об'єкта як критерії розмежування складів кримінальних правопорушень. Непридатність загального, родового, безпосереднього об'єкта виконувати функції у розмежуванні складів кримінальних правопорушень. Особливості предмета і потерпілого у виконанні ними функцій у розмежуванні складів кримінальних правопорушень.

Значення ознак об'єктивної сторони у визначенні співвідношення між складами кримінальних правопорушень. Характеристика суспільно небезпечного діяння як спільної ознаки складів кримінальних правопорушень. Особливості суспільно небезпечного діяння у виконанні цієї ознакою функцій у розмежувальній ознаки складів кримінальних правопорушень. Придатність суспільно небезпечного діяння виконувати інші функції відмінних ознак складів кримінальних правопорушень.

Особливості суспільно небезпечних наслідків щодо виконання ними функції спільної ознаки та інших функцій у розмежуванні складів кримінальних правопорушень.

Причинний зв'язок як ознака, що не може бути ні спільною, ні розмежувальною ознакою, а також відмінною ознакою інших видів.

Місце, час, спосіб, обстановка вчинення кримінального правопорушення як критерії розмежування складів кримінальних правопорушень.

Ознаки суб'єкта як критерії розмежування складів кримінальних правопорушень. Різна роль загальних та спеціальних ознак суб'єкта у розмежуванні складів кримінальних правопорушень.

Ознаки суб'єктивної сторони як критерії розмежування складів кримінальних правопорушень.

Особливості розмежування складів кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки; проти життя та здоров'я особи; проти волі, честі та гідності особи; проти статевої свободи та статевої недоторканності особи; проти власності; проти громадської безпеки; проти громадського порядку та моральності; у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг; проти миру, безпеки людства і міжнародного правопорядку.

Тема 12. Відмежування складів кримінальних правопорушень від складів інших правопорушень

Поняття відмежування складів кримінальних правопорушень від складів інших правопорушень. Система законодавчих моделей деліктної поведінки – сфера здійснення відмежування складів кримінальних правопорушень від складів адміністративних правопорушень. Об'єкт і критерії відмежування елементів у системі законодавчих моделей деліктної поведінки. Типи співвідношення складів кримінальних правопорушень і складів

адміністративних правопорушень, що мають з ними спільні ознаки.

Кваліфікація малозначних посягань. Поняття та критерії малозначності в кримінальному праві. Правові наслідки визнання посягання малозначним. Питання кримінально-правової кваліфікації, які вирішуються щодо малозначних посягань.

Тема 13. Заходи кримінально-правового впливу як вид застосування кримінального права

Поняття та система заходів кримінально-правового впливу.

Кримінальна відповідальність та заходи кримінально-правового впливу, пов'язані із кримінальною відповідальністю.

Заохочувальні заходи кримінально-правового впливу.

Тема 14. Покарання. Призначення покарання

Поняття і ознаки покарання. Відмінність покарання від інших видів державного примусу і заходів громадського впливу.

Поняття мети покарання. Законодавче визначення мети покарання і його значення. Мета покарання за чинним КК України та її характеристика. Наука кримінального права про мету покарання.

Поняття, ознаки і значення системи покарань. Види покарань. Класифікація покарань. Основні і додаткові покарання. Покарання, що можуть застосовуватись і як основні, і як додаткові. Строкові та безстрокові покарання.

Загальні засади призначення покарання, їх поняття і зміст. Призначення покарання у межах санкції статті Особливої частини КК України, що передбачає відповідальність за вчинене кримінальне правопорушення, і відповідно до положень його Загальної частини. Врахування при призначенні покарання ступеня тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, особи винного і обставин, що пом'якшують і обтяжують покарання. Види обставин, що пом'якшують і обтяжують покарання, їх характеристика.

Призначення покарання, необхідного й достатнього для виправлення особи та попередження нових кримінальних правопорушень.

Призначення більш суворого виду покарання, ніж передбачене відповідними статтями Особливої частини КК України за вчинене кримінальне правопорушення.

Призначення покарання у випадку затвердження вироком угоди про примирення або про визнання вини.

Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті.

Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Види, підстави і умови такого пом'якшення покарання. Обмеження щодо застосування цього правила щодо випадків засудження за корупційне кримінальне правопорушення, кримінальне правопорушення, пов'язане з корупцією.

Призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують покарання.

Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.

Умови і правила призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень. Призначення більш суворого покарання, ніж передбачено відповідними статтями Особливої частини КК України за вчинене кримінальне правопорушення.

Призначення покарання за сукупністю вироків. Умови і правила призначення покарання за сукупністю вироків.

Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення. Обчислення строків покарання.

Тема 15. Система покарань та призначення покарання за КК України у світлі стандартів Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод

Види покарань, застосування яких суперечить гарантіям, передбаченим правом ЄКПЛ. Оцінка системи покарань, встановлених у КК України, з точки зору їх відповідності стандартам Конвенції (ст.ст. 2, 3, 4, 5, 8 ЄКПЛ, ст.1 протоколу № 1, ст. 1 протоколу № 6, ст.ст. 1, 2 № 13 до Конвенції). Необхідність врахування у застосуванні заходів кримінально- правового характеру в Україні стандартів Конвенції.

Тема 16. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб

Поняття заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Мета застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Підстави застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.

Система заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб. Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю кримінальних правопорушень.

Тема 17. Звільнення від покарання та його відбування

Поняття, правові наслідки і види звільнення від покарання та його відбування.

Систематизація різновидів звільнення від покарання та його відбування.

Звільнення від призначеного покарання у зв'язку з набранням чинності законом, що усуває караність вчиненого особою діяння.

Пом'якшення призначеного покарання. Звільнення від покарання особи, яку на час розгляду справи в суді не можна вважати суспільно небезпечною. Обмеження для застосування цього виду звільнення щодо осіб, які вчинили корупційні кримінальні правопорушення, кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією, порушеннями правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керували транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебували під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Звільнення від покарання у зв'язку зі зміною обстановки.

Звільнення від покарання у зв'язку із закінченням строків давності притягнення до кримінальної відповідальності.

Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Звільнення від відбування покарання з випробуванням у випадку затвердження угоди про примирення або про визнання вини. Підстави та умови застосування цього виду звільнення від відбування покарання. Обмеження для застосування цього виду звільнення щодо осіб, які вчинили корупційні кримінальні правопорушення, кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією, порушеннями правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керували транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебували під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Іспитовий строк при звільненні від відбування покарання з випробуванням, його тривалість, початок перебігу і значення.

Обов'язки, які покладає суд на особу, звільнену від відбування покарання з випробуванням. Контроль за поведінкою таких осіб. Застосування додаткових покарань у разі звільнення від відбування покарання з випробуванням.

Підстави звільнення засудженого від відбування призначеного йому покарання. Наслідки вчинення засудженим протягом іспитового строку нового кримінального правопорушення. Підстави направлення засудженого для відбування призначеного йому покарання.

Звільнення від відбування покарання з випробуванням жінок, які мають дітей віком до семи років. Умови застосування цього виду звільнення від відбування покарання. Обмеження щодо застосування цього виду звільнення від відбування покарання. Іспитовий строк при даному звільненні від відбування покарання, його тривалість, початок впливу і значення. Обов'язки, які можуть покладатись на засуджену, і контроль за її поведінкою. Звільнення засудженої від відбування призначеного покарання. Підстави направлення засудженої для відбування призначеного покарання. Кримінально-правові наслідки вчинення засудженою в період іспитового строку нового кримінального правопорушення.

Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку. Строки давності та їх обчислення. Зупинення і переривання строків давності. Давність виконання обвинувального вироку, яким особа засуджена до довічного позбавлення волі. Особи, до яких давність виконання обвинувального вироку не застосовується.

Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Умови і порядок застосування цього виду звільнення від відбування покарання. Кримінально-правові наслідки вчинення особою, до якої було застосовано умовно-дострокове звільнення від покарання, протягом невідбутої частини покарання нового кримінального правопорушення. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Умови і порядок застосування цього виду звільнення від відбування покарання. Кримінально-правові наслідки вчинення особою, яка відбуває більш м'яке покарання, нового кримінального правопорушення.

Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років. Підстави і умови застосування цього виду

звільнення від відбування покарання. Контроль за поведінкою засудженої. Звільнення засудженої від відбування призначеного покарання. Підстави направлення засудженої для відбування призначеного покарання. Кримінально-правові наслідки вчинення засудженою в період звільнення від відбування покарання нового кримінального правопорушення.

Звільнення від відбування покарання за хворобою. Види такого звільнення.

Звільнення від покарання на підставі закону України про амністію або акта про помилування. Поняття та види амністії. Порядок застосування амністії в Україні. Правовий порядок помилування.

Тема 18. Судимість

Поняття і правове значення судимості. Правові наслідки судимості.

Виникнення і припинення судимості. Правові наслідки припинення судимості. Способи припинення судимості.

Поняття і умови погашення судимості. Строк погашення судимості і порядок його обчислення. Обчислення строку погашення судимості при засудженні за сукупністю кримінальних правопорушень і вироків, умовно-дostroковому звільненні від покарання, заміні покарання більш м'яким покаранням, прийнятті закону, що пом'якшує караність діяння. Переривання перебігу строку, що погашає судимість.

Зняття судимості як форма її припинення. Умови дострокового зняття судимості судом.

Тема 19. Звільнення від кримінальної відповідальності

Поняття, умови, підстави і правові наслідки звільнення від кримінальної відповідальності. Звільнення від кримінальної відповідальності і звільнення від покарання та його відбування. Звільнення від кримінальної відповідальності і презумпція невинуватості. Види звільнення від кримінальної відповідальності.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Умови і підстави такого звільнення.

Обмеження щодо застосування звільнення від кримінальної відповідальності за вчинення корупційних кримінальних правопорушень, кримінальних правопорушень пов'язаних з корупцією, а також порушень правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керували транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебували під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Умови і підстави застосування цього виду звільнення від кримінальної відповідальності.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Умови і підстави застосування цього виду звільнення від кримінальної відповідальності. Умови притягнення переданої на поруки особи за вчинене нею кримінальне правопорушення до кримінальної відповідальності.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною

обстановки. Умови і підстави застосування цього виду звільнення від кримінальної відповідальності. Зміна обстановки і декриміналізація.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності. Строки давності і їх обчислення. Переривання і зупинення перебігу давності. Застосування давності до особи, що вчинила особливо тяжкий злочин, за який згідно із законом може бути призначено довічне позбавлення волі. Незастосування строків давності. Обчислення строків давності у разі вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтями 151-2-156- 1, 301-1-303 КК України стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності, підстави та умови яких передбачені в окремих статтях Особливої частини КК України.

Тема 20. Інші заходи кримінально-правового характеру

Поняття та зміст ознак інших заходів кримінально-правового характеру.

Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство: поняття, підстави для застосування, види, строки.

Поняття та мета примусових заходів медичного характеру. Підстави для призначення примусових заходів медичного характеру. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Види цих заходів. Порядок застосування, продовження, зміни і припинення примусових заходів медичного характеру.

Примусове лікування осіб, які вчинили кримінальне правопорушення та мають хворобу, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб. Підстави примусового лікування. Порядок застосування примусового лікування.

Спеціальна конфіскація як захід кримінально-правового характеру: поняття, підстави для застосування. Випадки застосування спеціальної конфіскації.

2.2. Інформаційний навчальний дисципліни «Проблеми регулювання приватних відносин в Україні» (ОК 4):

Тема 1. Загальнотеоретична характеристика приватноправових відносин за цивільним законодавством

Приватноправові та публічно-правові відносини: критерії розмежування. Поняття та ознаки приватноправових відносин за цивільним законодавством України.

Елементи приватних відносин за цивільним законодавством України.

Види приватних відносин за цивільним законодавством України.

Аналогія закону та аналогія права як способи усунення прогалин в правовому регулюванні приватних відносин в Україні. Субсидіарне застосування цивільного законодавства.

Джерела правового регулювання приватноправових відносин в Україні.

Тенденції приватноправового регулювання суспільних відносин в контексті рекодифікації Цивільного кодексу України.

Тема 2. Правочини як підстави виникнення приватних правовідносин за цивільним законодавством України. Недійсні правочини

Поняття та ознаки правочину. Місце правочинів в системі юридичних фактів. Види правочинів. Умови і строки в правочинах. Умови дійсності правочинів.

Недійсні правочини, їх юридична природа та види. Розмежування недійсних та неукладених правочинів. Нікчемні та оспорювані правочини. Підстави недійсності правочину. Правочини з дефектами суб'єктного складу. Правочини з дефектами форми. Правочини з дефектами змісту. Правочини з дефектами волі.

Правові наслідки недійсних правочинів. Юридичні наслідки недійсності правочину. Реституційні наслідки недійсності правочинів. Додаткові наслідки недійсності правочину. Недійсність частини правочину.

Тема 3. Особисті немайнові права осіб

Поняття та ознаки особистих немайнових прав фізичної особи. Умови здійснення особистих немайнових прав особи. Гарантії здійснення особистих немайнових прав.

Класифікація особистих немайнових прав у цивільному праві. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

Особисті немайнові права юридичних осіб: поняття, види, особливості здійснення.

Захист особистих немайнових прав. Цивільно-правові способи захисту особистих немайнових прав. Форми захисту особистих немайнових прав особи. Захист особистих немайнових прав особи в практиці Європейського суду з прав людини.

Тема 4. Загальні положення про речове право

Поняття, ознаки, система речових прав.

Власність і право на мирне володіння майном відповідно до статті 1 Першого Протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Теоретичні конструкції власності та права власності. Тріада правомочностей власника. Підстави набуття та припинення права власності.

Особливості здійснення права власності на землю (земельну ділянку). Право власності на житло.

Право спільної власності: поняття, види, особливості виникнення, здійснення та припинення.

Речові права на чуже майно: поняття, види, особливості виникнення та припинення.

Забезпечувальні речові права: застава, іпотека, притримання, довірча власність.

Перспектива закріплення нових речових прав на чуже майно крізь призму рекодифікації цивільного законодавства України.

Тема 5. Захист речових прав

Поняття та форми захисту речових прав. Поняття способу захисту речових прав, його співвідношення із захистом речових прав. Класифікація способів захисту речових прав.

Речово-правові способи захисту речових прав. Віндикаційний позов. Негаторний позов. Позов про визнання права власності. Позов про зняття арешту, виключення майна опису.

Зобов'язально-правові способи захисту речових прав. Позови про повернення майна на підставі договірної зобов'язання і позови з вимогою про відшкодування збитків. Позов про визнання недійсним правочинів про відчуження майна.

Інші способи захисту речових прав. Позови щодо майна, яке є спільною власністю кількох осіб. Позови про відшкодування шкоди, завданої внаслідок обмеження у здійсненні права власності на нерухоме майно або його знищення, пошкодження) у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації. Позови про визнання незаконними (недійсними) правових актів, що порушують права власності.

Тема 6. Правове регулювання відносин у сфері інтелектуальної, творчої діяльності

Поняття права інтелектуальної власності. Поняття творчої діяльності. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.

Система та види джерел правового регулювання права інтелектуальної власності.

Загальна характеристика міжнародно-правової охорони права інтелектуальної власності.

Поняття, ознаки об'єктів права інтелектуальної власності. Ознаки охороноспроможності об'єктів права інтелектуальної власності. Первісні та похідні суб'єкти права інтелектуальної власності.

Особисті немайнові права та майнові права на об'єкти права інтелектуальної власності.

Тема 7. Захист прав інтелектуальної власності

Загальні положення про захист права інтелектуальної власності.

Неюрисдикційний порядок захисту прав у сфері інтелектуальної власності.

Юрисдикційний порядок захисту прав у сфері інтелектуальної власності.

Процесуальні особливості розгляду справ щодо захисту прав інтелектуальної власності. Юрисдикція Вищого суду з питань інтелектуальної власності щодо спірних правовідносин у сфері інтелектуальної власності.

Способи захисту прав інтелектуальної власності. Особливості захисту авторських та суміжних прав. Правові проблеми захисту авторських прав та суміжних прав від піратства. Камкординг та кардшейрінг як види порушень авторського права.

Захист прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки. Захист прав на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг.

Загальна характеристика охорони та захисту прав інтелектуальної власності в практиці Європейського суду з прав людини. Умови захисту права

інтелектуальної власності відповідно до практики Європейського суду з прав людини.

Тема 8. Договірні зобов'язання про передання майна у власність

Загальна характеристика системи договорів про передання майна у власність. Порядок укладення та форма договорів про передання майна у власність.

Цивільна правосуб'єктність сторін договорів про передання майна у власність.

Зміст договірних зобов'язань з купівлі-продажу. Зміст зобов'язань, які виникають на підставі договору дарування. Зміст зобов'язань, які виникають внаслідок укладення договору ренти. Зміст договірних зобов'язань з довічного утримання (догляду).

Особливості застосування видів забезпечення виконання зобов'язань з передання майна у власність. Припинення договірних зобов'язань про передання майна у власність.

Правові наслідки порушення договірних зобов'язань про передання майна у власність.

Особливості цивільно-правового захисту прав та інтересів споживачів у договорах про передання майна у власність.

Тема 9. Договірні зобов'язання про передання майна у користування

Поняття та юридична природа договору про передання майна в користування. Система договорів про передання майна в користування.

Правовий статус сторін договору про передання майна в користування.

Істотні умови договору про передання майна в користування. Порядок укладання та форма договорів, за якими майно передається в користування.

Зміна й припинення договірних зобов'язань з передання майна в користування та їх правові наслідки.

Особливості правового регулювання окремих видів договірних зобов'язань про передання майна в користування: договір прокату, договір найму (оренди) земельної ділянки, договір лізингу, договір найму (оренди) житла, договір позички.

Правові наслідки порушення договірних зобов'язань про передання майна у користування.

Тема 10. Договірні зобов'язання про виконання робіт

Система договорів, що опосередковують зобов'язання із виконання робіт. Загальна характеристика договорів, спрямованих на виконання робіт.

Поняття, правова природа договору побутового підряду та його місце в системі договорів на виконання підрядних робіт. Особливості правового статусу сторін за договором побутового підряду. Порядок укладення та виконання договору побутового підряду. Забезпечення виконання зобов'язань за договором побутового підряду. Порушення сторонами зобов'язань за договором побутового підряду та їх правові наслідки.

Тема 11. Договірні зобов'язання про надання послуг

Особливості правового регулювання зобов'язань з надання послуг, їх природа, місце в цивільному праві України. Види договорів, що опосередковують зобов'язання з надання послуг. Поняття та елементи договірних зобов'язань з надання послуг. Особливості суб'єктного складу зобов'язань з надання послуг. Укладення, виконання зобов'язань з надання послуг та їх забезпечення. Правові наслідки порушення зобов'язань з надання послуг.

Особливості цивільно-правового регулювання зобов'язальних відносин, які виникають на підставі укладення договору перевезення.

Правові підстави виникнення зберігальних зобов'язань. Цивільно-правова характеристика договору зберігання. Правові наслідки порушення зберігальних зобов'язань.

Особливості правового регулювання спеціальних видів зберігання.

Цивільно-правове регулювання відносин зі страхування.

Особливості правового регулювання посередницьких послуг. Договори доручення, комісії, управління майном як правові форми реалізації посередницьких послуг.

Тема 12. Договірні зобов'язання, пов'язані з розрахунково-кредитними та фінансовими відносинами

Система договорів, що пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами.

Особливості цивільно-правового регулювання договору позики.

Зобов'язання, які виникають на підставі укладення кредитного договору. Елементи кредитного договору та порядок його укладення. Виконання та правові наслідки порушення умов кредитного договору. Виконання кредитних зобов'язань та види забезпечення. Відповідальність сторін за кредитним договором.

Проблеми цивільно-правове регулювання відносин споживчого кредитування в Україні. Загальна характеристика договору споживчого кредитування. Зміст договору споживчого кредитування. Особливості укладання, зміни та розірвання договору споживчого кредитування. Відповідальність сторін за договором споживчого кредитування.

Правова природа зобов'язальних відносин, які виникають на підставі договору банківського вкладу. Місце договору банківського вкладу в системі цивільно-правових договорів. Елементи договору банківського вкладу.

Особливості цивільно-правового регулювання договору банківського рахунку. Загальні положення про банківський рахунок. Правова природа зобов'язань, які виникають на підставі договору рахунку умовного зберігання (ескроу). Особливості укладення, виконання та припинення договору рахунку умовного зберігання (ескроу).

Особливості цивільно-правового регулювання договору платіжного рахунку.

Зобов'язальні правовідносини, які виникають на підставі договору факторингу. Правова природа договору факторингу. Відмежування договору

факторингу від суміжних цивільно-правових конструкцій. Укладення та виконання договору факторингу.

Загальнотеоретична характеристика розрахунків і розрахункових відносин за цивільним законодавством України. Підстави, елементи і здійснення розрахункових відносин. Розрахунки за акредитивом. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків.

Тема 13. Зобов'язання щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності

Загальна характеристика договірних зобов'язань у сфері розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Ліцензійний договір. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Особливості правового регулювання відносин, опосередкованих договором комерційної концесії. Загальна характеристика договору комерційної концесії. Практика застосування договору комерційної концесії на міжнародному і національному рівнях.

Тема 14. Загальні положення про недоговірні зобов'язання. Недоговірні зобов'язання, що виникають із правомірних дій

Поняття, види, особливості правового регулювання недоговірних зобов'язань за цивільним законодавством України. Розмежування договірних та недоговірних зобов'язань.

Поняття та особливості цивільно-правових зобов'язань, що виникають із правомірних дій.

Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди: поняття, види. Елементи зобов'язання у зв'язку з публічною обіцянкою винагороди. Припинення зобов'язання у зв'язку з публічною обіцянкою винагороди.

Особливості цивільно-правового регулювання зобов'язань, що виникають з вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Правова характеристика суб'єктів зобов'язань, що виникають з вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Умови виникнення зобов'язання з вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Правове регулювання зобов'язань, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи. Суб'єкти зобов'язання з рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи. Об'єкт зобов'язання з рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи. Підстави та умови виникнення зобов'язань у зв'язку з рятуванням здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи. Відмінність зобов'язань, що виникають з рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи від деліктних зобов'язань.

Тема 15. Недоговірні зобов'язання, що виникають із неправомірних дій

Особливості правового регулювання цивільно-правового зобов'язання, що виникає з факту створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

Загальні положення про зобов'язання з відшкодування шкоди. Елементи зобов'язання з відшкодування шкоди. Загальні умови виникнення зобов'язання з відшкодування шкоди. Принципи зобов'язань з відшкодування шкоди.

Особливості правового регулювання зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої при здійсненні особою права на самозахист та у стані крайньої необхідності.

Загальна характеристика зобов'язань з відшкодування шкоди, завданої працівником.

Правове регулювання зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх службовими чи посадовими особами.

Особливості правового регулювання зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.

Загальна характеристика та елементи зобов'язань з відшкодування шкоди, завданої малолітньою, неповнолітньою, недієздатною, обмежено дієздатною особою, а також завданої фізичною особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними.

Особливості цивільно-правового регулювання зобов'язань з відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.

Особливості правового регулювання зобов'язань з відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я.

Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого. Особи, які мають право на відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого. Розмір і порядок відшкодування такої шкоди. Відшкодування витрат на лікування особи, яка потерпіла від злочину.

Особливості правового регулювання зобов'язань з відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). Проблеми відповідальності за шкоду, заподіяну недоліками товарів, неналежним виконанням робіт і наданням послуг.

Тема 16. Особливості правового регулювання кондикційних зобов'язань

Поняття зобов'язання з безпідставного збагачення та його особливості. Зміст зобов'язання з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави. Суб'єктний склад зобов'язання. Об'єкт зобов'язання з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави. Підстави виникнення зобов'язання з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

Співвідношення зобов'язання з набуття або збереження майна без достатньої правової підстави із суміжними правовими інститутами.

Тема 17. Особливості правового регулювання спадкових правовідносин

Спадкові правовідносини в механізмі правового регулювання. Поняття та характеристика спадкових правовідносин. Особливості спадкових правовідносин. Види спадкових правовідносин. Елементи спадкових правовідносин. Спадкове майно як об'єкт спадкового правовідношення. Особливості спадкування окремих видів майна. Особливості суб'єктного складу спадкових правовідносин. Підстави виникнення спадкових правовідносин.

Характеристика основних етапів спадкового правовідношення – відкриття спадщини та прийняття спадщини. Час та місце відкриття спадщини.

Особливості спадкування за заповітом та законом.

Способи та форми прийняття спадщини та відмови від прийняття спадщини. Подання заяви про прийняття спадщини як спосіб здійснення права на спадкування. Перехід права на прийняття спадщини (спадкова трансмісія). Охорона спадкового майна.

Особливості правового оформлення права на спадщину. Поняття, види та значення правочинів спадкоємців на стадії оформлення права на спадщину. Правова природа і порядок видачі свідоцтва про право на спадщину.

Особливості правового регулювання спадкового договору, його місце в системі цивільно-правових договорів.

2.3 Інформаційний обсяг навчальної дисципліни «Проблеми трудового права та права соціального захисту» (ОК 3)

Тема 1. Зайнятість населення та працевлаштування.

Правове забезпечення зайнятості та працевлаштування громадян. Право на зайнятість за законодавством України. Категорії громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню. Допомога по безробіттю: умови та розмір її призначення. Державна служба зайнятості, її структура та повноваження. Міжнародні стандарти у сфері зайнятості.

Тема 2. Трудовий договір: поняття, види, форми.

Поняття трудового договору.

Трудовий договір як основний інститут трудового права і як підстава виникнення трудових правовідносин.

Юридичне визначення трудового договору.

Сторони і зміст трудового договору. Класифікація умов трудового договору, трудова функція. Недійсність умов трудового договору.

Розмежування трудового договору і трудової угоди. Форми і строки трудового договору. Укладення трудового договору та порядок прийняття на роботу. Гендерні аспекти працевлаштування на роботу. Характеристика окремих видів договорів. Зміна умов трудового договору. Припинення трудового договору.

Підстави розірвання трудового договору. Порядок оформлення звільнення і проведення розрахунків. Вихідна допомога. Записи в трудовій книжці.

Тема 3. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку

Поняття та види робочого часу. Правове регулювання нормального робочого часу. Скорочений робочий час для окремих категорій працівників. Порядок та умови застосування неповного робочого часу.

Правові підстави проведення надурочних робіт. Заборона залучення до надурочних робіт. Поняття та види режимів робочого часу. П'ятиденний режим роботи. Шестиденний режим роботи. Правове регулювання робочого часу на власний розсуд. Підсумований облік робочого часу. Ненормований режим роботи. Поділ робочого часу на частини. Гнучкий режим роботи. Вахтовий метод організації робіт. Правове регулювання чергування.

Поняття та види часу відпочинку. Правове регулювання встановлення та надання перерв протягом робочого дня: Правове регулювання встановлення та надання перерв для відпочинку і харчування. Правове регулювання встановлення та надання перерв для обігріву, для відпочинку. Правове регулювання встановлення та надання перерв для годування дітей.

Правове регулювання встановлення та надання вихідних днів. Правове регулювання встановлення святкових і неробочих днів.

Право працівників на відпустку: поняття та гарантії права на відпустку. Види відпусток та їх характеристика.

Загальна характеристика щорічних відпусток. Подовжені відпустки. Додаткові відпустки та їх види. Відпустки у зв'язку з навчанням.

Тема 4. Оплата праці та її нормування, гарантії та компенсації

Поняття та ознаки заробітної плати за трудовим правом. Правові гарантії працівників на оплату праці. Мінімальна заробітна плата як державна гарантія оплати найманої праці. Порядок проведення індексації грошових доходів громадян. Сфера державного регулювання оплати праці.

Структура заробітної плати. Основна заробітна плата. Додаткова заробітна плата. Інші заохочувальні та компенсаційні виплати.

Договірне регулювання оплати праці. Колективно-договірне регулювання оплати праці. Індивідуально-договірне регулювання оплати праці.

Оплата праці за контрактом. Оплата праці за сумісництвом. Оплата праці при тимчасовому заступництві. Порядок обчислення середнього заробітку.

Строки виплати заробітної плати. Обмеження утримань із заробітної плати. Гарантійні виплати за трудовим правом. Компенсаційні виплати за трудовим правом.

Тарифна система та її елементи, почасова і відрядна оплата праці.

Державне регулювання оплати праці.

Договірне регулювання оплати праці та його система. Преміальні та інші заохочувальні виплати. Винагорода за підсумками річної роботи.

Тема 5. Трудова дисципліна. Дисциплінарна відповідальність

Поняття трудової дисципліни та її значення.

Трудова дисципліна, як елемент трудових правовідносин і як інститут трудового права. Правові методи забезпечення трудової дисципліни.

Трудовий розпорядок на підприємстві та його правове регулювання. Правила внутрішнього трудового розпорядку – основний акт локального характеру, що покликаний забезпечити трудову дисципліну.

Порядок розробки і прийняття правил внутрішнього трудового розпорядку. Дисциплінарна відповідальність та її види за трудовим правом.

Дисциплінарний проступок як підстава дисциплінарної відповідальності.

Загальна дисциплінарна відповідальність працівників, види дисциплінарних стягнень та порядок їх застосування.

Спеціальна дисциплінарна відповідальність та особливості її застосування.

Тема 6. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору

Поняття матеріальної відповідальності за трудовим правом. Відмінність від цивільно-правової (майнової) відповідальності. Види матеріальної відповідальності.

Підстава та умови матеріальної відповідальності працівників за шкоду, що завдана майну роботодавця.

Обмежена матеріальна відповідальність – основний вид матеріальної відповідальності.

Повна матеріальна відповідальність працівників.

Колективна бригадна відповідальність. Підвищена (кратна) матеріальна відповідальність.

Визначення розміру та порядок покриття завданої шкоди.

Матеріальна відповідальність роботодавця за невиконання законодавства про працю, умов колективного і трудового договорів.

Тема 7. Трудові спори

Поняття трудових спорів та їх види. Сторони трудових спорів та підстави виникнення.

Комісія по трудових спорах : склад, повноваження та порядок діяльності. Строки позовної давності для захисту трудових прав працівників.

Спеціальна процедура розгляду колективних трудових спорів.

Спори з приводу встановлення умов праці та пов'язані із застосуванням норм трудового законодавства.

Особливості розгляду трудових спорів у судовому порядку.

Тема 8. Міжнародні стандарти праці, зайнятості та професійної підготовки.

Концепція гідної праці та механізм її реалізації. Міжнародно-правові акти в сфері зайнятості населення. Організація працевлаштування. Державні і приватні служби зайнятості (бюро з найму). Системи захисту від безробіття зарубіжних держав. Міжнародні стандарти підвищення професійної підготовки.

Тема 9. Міжнародно-правові стандарти праці окремих категорій працівників.

Поняття міграції та її види. Трудова міграція. Глобалізація і її вплив на міграцію трудових ресурсів в сучасному суспільстві. Поняття працівників мігрантів. Міжнародно-правовий захист прав трудящих – мігрантів.

Міжнародні акти про працю жінок. Міжнародно-правове регулювання праці літніх працівників. Проблеми дискримінації літніх працівників в національному трудовому законодавстві.

Акти МОП щодо працівників із числа корінного населення. Акти МОП щодо праці моряків. Міжнародно-правове регулювання праці окремих професійних категорій працівників.

Тема 10. Права профспілок і організацій роботодавців у сфері праці

Міжнародний профспілковий рух: історія становлення та загальна характеристика. Міжнародно-правове регулювання профспілкової діяльності. Правовий статус професійних спілок. Міжнародні профспілкові організації.

Профспілки і транснаціональні корпорації. Міжнародно-правові засади свободи об'єднання роботодавців у сфері праці. Організації роботодавців у сфері міжнародно-правового регулювання праці.

Загальноєвропейські організації роботодавців. Організації роботодавців в країнах Європи.

Тема 11. Система соціального захисту в Україні.

Сутність категорій «соціальний захист», «соціальне забезпечення», «соціальна допомога» і «соціальна підтримка». Співвідношення соціального захисту та його складових.

Історичні аспекти розвитку соціального захисту. Необхідність соціального захисту в умовах ринкової економіки. Соціальний захист як важлива складова соціальної політики.

Соціальний захист як система. Об'єкти і суб'єкти соціального захисту. Пріоритетні напрямки розвитку соціального захисту в Україні.

Вдосконалення організації соціального захисту населення. Розвиток соціального захисту в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду

Тема 12. Соціальний захист і безпека людини.

Соціальне страхування як основа соціального захисту людини. Пенсійне забезпечення як складова соціальної безпеки і якості життя людини. Проблеми реформування пенсійної системи в Україні на сучасному етапі.

Соціальна безпека як умова безпеки особистості. Індекс і якість життя особистості, їх виміри і структура. Види і форми соціального страхування. Заклади соціального страхування.

Гарантії соціального забезпечення, компенсації та індексації громадянам України. Індекс людського розвитку та проблеми забезпечення якості життя громадян України.

Тема 13. Соціальна безпека і якість життя людини.

Поняття «соціальна безпека», «суспільна безпека», «державна безпека», «національна безпека». Теоретико-методологічні підходи до аналізу соціальної безпеки.

Національні інтереси України в соціальній сфері та загрози соціальної безпеки. Соціальна безпека в структурі національної безпеки.

Соціально економічні показники та індикатори соціальної безпеки. Якість життя людини: концептуальні підходи до оцінювання якості життя.

Тема 14. Основні напрямки соціальної роботи органів державної влади.

Соціальна робота з сім'єю. Соціально-правовий захист сім'ї.

Соціальна робота з молоддю. Соціальна профілактика. Соціальне обслуговування. Соціальна реабілітація. Соціальна допомога (підтримка) молоді. Соціальний супровід. Соціальне інспектування. Соціальна робота з людьми похилого віку.

Сучасні стратегії забезпечення рівних можливостей для інвалідів. Державне управління системою соціального захисту інвалідів. Соціальна робота у сфері зайнятості. Напрями роботи і види послуг Державної служби зайнятості.

2.4 Інформаційний обсяг навчальної дисципліни «Проблеми адміністративного судочинства» (ОК 2):

Тема 1. Концептуальні засади адміністративного судочинства

Сутність адміністративного судочинства: теоретичні та прикладні аспекти. Адміністративне судочинство: поняття, зміст та особливості. Адміністративне судочинство як галузь юридичної науки, як галузь права, як окрема галузь правосуддя. Завдання адміністративного судочинства.

Публічно-правовий спір як предмет розгляду в адміністративних судах.

Зміст принципів адміністративного судочинства.

Загальні та галузеві принципи адміністративного судочинства. Принцип офіційного з'ясування усіх обставин у справі. Особливості застосування його в процесуальній діяльності.

Тема 2. Система адміністративних судів в Україні: особливості створення та функціонування

Умови і порядок формування адміністративних судів. Етапи створення системи адміністративних судів. Система адміністративних судів в Україні: місцеві адміністративні суди (місцеві окружні суди та окружні адміністративні суди), апеляційні адміністративні суди в апеляційних округах, Верховний Суд, в складі якого діє Касаційний адміністративний суд.

Роль адміністративних судів у забезпеченні прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин. Основні причини створення адміністративних судів та запровадження адміністративного судочинства в Україні.

Місце і роль Верховного Суду в системі адміністративного судочинства України. Склад Верховного Суду. Велика Палата та Пленум Верховного Суду.

Тема 3. Адміністративна юрисдикція і підсудність адміністративних справ.

Проблеми розмежування підсудності в адміністративному судочинстві

Зміст категорій юрисдикції та підсудності : правова позиція Верховного Суду.

Справи, на які поширюється юрисдикція адміністративних судів. Розмежування предметної юрисдикції адміністративних судів. Місцеві адміністративні суди як суди першої інстанції. Суди апеляційної

інстанції. Суд касаційної інстанції. Територіальна підсудність адміністративної справи. Виключна підсудність. Передача адміністративної справи з одного адміністративного суду до іншого.

Тема 4. Особливості правового статусу суб'єктів правовідносин у сфері адміністративного судочинства

Визначення складу суду. Здійснення адміністративного судочинства одноособово та колегією суддів. Порядок вирішення питань колегією суддів. Незмінність складу суду. Підстави відводу та самовідводу судді, секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача.

Учасники судового процесу. Адміністративна процесуальна правосуб'єктність. Особи, які беруть участь у справі. Інші учасники судового процесу. Права та обов'язки учасників судового процесу. Строки в адміністративному судочинстві. Строк звернення до адміністративного суду. Процесуальні строки та їх обчислення.

Тема 5. Актуальні проблеми доказів і процесу доказування в адміністративному судочинстві

Поняття та види доказів. Належність та допустимість доказів. Предмет доказування. Обов'язок доказування. Підстави звільнення від доказування. Подання та витребування доказів. Огляд доказів за їх місцезнаходженням.

Особливості зберігання та повернення оригіналів електронних доказів.

Підстави та порядок забезпечення доказів. Способи забезпечення доказів.

Особливості доказування в адміністративному судочинстві. Визначення порядку надання доказів учасниками адміністративного процесу.

Тема 6. Основні положення окремих інститутів адміністративного судочинства

Судові виклики і повідомлення: повістки про виклик та повістки-повідомлення. Вручення повістки.

Судові витрати: судовий збір та витрати, пов'язані із розглядом справи.

Заходи процесуального примусу в адміністративному судочинстві: підстави і порядок застосування. Види заходів процесуального примусу.

Письмові заяви учасників справи. Поняття, форма та зміст позовної заяви, відзиву на позовну заяву, відповіді на відзив, заперечення, пояснення третьої особи щодо позову або відзиву. Вимоги до письмових заяв. Заяви з процесуальних питань: заява, клопотання, заперечення проти заяв і клопотань.

Підстави та порядок забезпечення позову. Види забезпечення позову.

Правнича допомога в адміністративному судочинстві. Інститут представництва. Звільнення особи від оплати правничої допомоги. Безоплатна правнича допомога.

Тема 7. Позовне провадження: практичні проблеми розгляду і вирішення адміністративних справ

Провадження в адміністративних справах в першій інстанції. Відкриття провадження. Підготовче провадження. Судовий розгляд справи (судове засідання, відкриття розгляду справи по суті, з'ясування обставин справи та дослідження доказів, судові дебати та порядок ухвалення рішення).

Врегулювання спору за участю судді. Розгляд справ за правилами спрощеного позовного провадження. Особливості розгляду окремих категорій справ незначної складності.

Типові та зразкові справи в адміністративному судочинстві, особливості їх провадження. Фіксування судового процесу.

Види судових рішень в адміністративному судочинстві. Законність та обґрунтованість судових рішень.

Тема 8. Перегляд судових рішень в адміністративному судочинстві

Провадження в адміністративних справах в апеляційній інстанції. Порядок і строки апеляційного оскарження. Прийняття апеляційної скарги. Підготовка справи до розгляду. Апеляційний розгляд справи. Судові рішення суду апеляційної інстанції.

Провадження в адміністративних справах у касаційній інстанції. Право на касаційне оскарження. Порядок і строки касаційного оскарження. Прийняття касаційної скарги. Підготовка справи до розгляду. Касаційний розгляд справи. Судові рішення суду касаційної інстанції.

Підстави судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Судове рішення за наслідками провадження.

Тема 9. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень в адміністративних справах

Особливості виконання судових рішень в адміністративних справах. Звернення судових рішень до примусового виконання. Судовий контроль за виконанням рішень.

Відстрочення і розстрочення виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення.

Гарантії держави щодо виконання судових рішень.

Порядок відновлення втраченого судового провадження. Особи, які мають право звертатися до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження. Особливості розгляду заяви про відновлення втраченого судового провадження.

Тема 10. Особливості розгляду окремих категорій адміністративних справ

Види та особливості окремих спорів фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень.

Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів. Розгляд справ за участю органів державної виконавчої служби та приватного виконавця. Особливості провадження у справах, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму. Провадження у справах з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності

Особливості провадження у справах за зверненням податкових та митних органів. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами про заборону політичної партії.

2.5 Інформаційний обсяг навчальної дисципліни «Сучасний конституціоналізм в Україні» (ОК 5):

Тема 1. Основи теорії конституціоналізму

Конституціоналізм як загальна теорія конституції. Поняття і принципи конституціоналізму.

Філософія конституційного права. Система ідей про зародження та розвиток конституціоналізму.

Система конституціоналізму. Змістовна характеристика системи сучасного українського конституціоналізму (Конституція та конституційне законодавство, конституційні правовідносини, конституційна правосвідомість, конституційний правопорядок)

Конституція України як нормативна основа сучасного українського конституціоналізму. Конституційне законодавство. Конституційні правовідносини як елемент системи конституціоналізму. Конституційна правосвідомість у системі сучасного українського конституціоналізму. Конституційний правовий порядок як елемент конституціоналізму: поняття, структура, зміст.

Конституціоналізм як: а) система ідей і концепцій; б) тип і спосіб взаємодії в системі органів державної влади і суспільства; в) тип конституційного ладу; г) тип нормативної системи правової основи держави; ґ) результат реалізації конституційних норм, принципів та інститутів конституційного права; д) засіб вирішення політичних криз та розв'язання конфліктів у державі і суспільстві.

Сучасні концепції конституціоналізму: формальна, матеріальна, інституційна. Моделі конституціоналізму (американський конституціоналізм, європейський конституціоналізм, тощо).

Характерні риси європейської моделі конституціоналізму. Розвиток європейської моделі конституціоналізму. Структура конституціоналізму в умовах європейської моделі. Виклики сучасного конституціоналізму в європейських державах.

Український конституціоналізм: ознаки, етапи становлення і розвитку. Конституційний процес в Україні після прийняття Декларації про державний суверенітет України 16 липня 1990 р. Загальна характеристика основних конституційних актів та проектів Основного Закону України. Особливості прийняття Конституції України 1996 р. Конституційний розвиток після прийняття Конституції України 1996 р. Сучасний конституціоналізм та конституційні перетворення в Україні.

Небезпеки «уявного конституціоналізму»: розрив між Конституцією України та реаліями національного суспільно-політичного життя.

Тема 2. Аксіологічні виміри конституціоналізму

Природа правових цінностей. Принципи права як форма відображення правових цінностей. Конституційні цінності як різновид правових цінностей. Ієрархія конституційних цінностей. Конституційна аксіологія.

Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні як пріоритетний напрям розвитку сучасного українського конституціоналізму.

Універсальність основних прав людини. Сутність та види основних прав і свобод: концептуальні підходи до їх диференціації.

Людська гідність як конституційна цінність. Людська гідність як джерело прав і свобод людини. Розуміння поняття «людська гідність» у правовій доктрині.

Свобода та її функціонування у сфері основних прав. Свобода як цілісна категорія. Свобода людини як мета сучасного українського конституціоналізму. Межі свободи людини і держави. Гарантування свободи. Конституційно-правова свобода людини як цінність та мета сучасного конституціоналізму.

Конституційний принцип рівності прав людини. Рівність і недискримінація: співвідношення понять.

Справедливість як конституційна цінність та ідейна основа права.

Демократія як конституційна цінність і принцип. Конституціоналізм як джерело визнання і гарантування ідеалів конституційної демократії.

Забезпечення ідей та цінностей конституціоналізму.

Трансформація цінностей конституціоналізму у сучасній національній правовій культурі.

Тема 3. Верховенство права як принцип конституціоналізму

Пошук верховенства права як балансування соціальних інтересів в юридичній діяльності. Доктринальні витoki та теоретичні аспекти верховенства права. Принцип верховенства права в житті суспільства і держави. Верховенство права як всеосяжний правовий ідеал та принцип Конституції України. Звернення до верховенства права у рішеннях Конституційного Суду України. Реалізація принципу верховенства права у рішеннях Верховного Суду.

Закріплення принципу верховенства права у міжнародних правових актах. Венеційська комісія про верховенство права.

Тлумачення принципу верховенства права в американській та європейській моделях конституціоналізму.

Зміст принцип верховенства права в сучасній державі: законність (прозорий, підзвітний і демократичний процес введення в дію правових приписів); юридична визначеність; заборона свавілля; доступ до правосуддя; дотримання прав людини; заборона дискримінації; рівність перед законом; обмеження свавілля публічної влади.

Тема 4. Конституційна держава: проблеми формування та розвитку

Конституційна держава як зовнішній вираз втілення системи конституційних принципів розвитку суспільства та держави.

Трикутник «людина – громадянське суспільство – держава». Народовладдя як підвалина сучасної конституційної держави. Суверенітет народу як структурний елемент конституціоналізму.

Правова держава («Rechtsstaat/Etat de droit») як ідеал державно-правового розвитку в конституціях України та низки інших держав.

Соціальна держава в умовах глобалізації. Основні завдання, ознаки та функції соціальної держави. Моделі соціальної держави: сучасні класифікації та

українська перспектива. Сучасні тенденції розвитку соціальної держави. Правова держава і соціальна держава: діалектична єдність їхніх суперечностей.

Форми державного правління в умовах конституційного розвитку України: історико-правові та конституційно-правові аспекти

Еволюція форми державного правління в умовах конституційного розвитку України.

Політико-правове оформлення України як суверенної національної держави

Тема 5. Функціональний механізм сучасного українського конституціоналізму

Поняття функціонального механізму сучасного конституціоналізму. Народ та держава влада як ключові категорії конституціоналізму. Характеристика державної влади як інституціональної складової сучасного українського конституціоналізму.

Ознаки конституційного механізму державної влади: публічність (транспарентність); легальність та легітимність; нормативність; інституційність; системність; єдність; територіальність тощо.

Принцип верховенства конституції як базовий принцип і основа функціонування органів державної влади.

Принципи організації державної влади: народного суверенітету, верховенства права, законності, пріоритету прав і свобод людини і громадянина, гарантованості місцевого самоврядування, поділу державної влади, виключності компетенції тощо.

Правовий статус Президента України в системі поділу влади. Еволюція форм державного правління в Україні та статус Глави держави. Президент України в структурі вищих органів державної влади. Взаємодія Президента України з парламентом. Вплив Президента як гаранта Конституції України на законотворчий процес. Взаємодія Президента України з Урядом та іншими органами виконавчої влади. Функції Президента України щодо судової влади.

Уряд України як складова функціонального механізму сучасного українського конституціоналізму: теоретико-методологічні та практичні аспекти.

Судова влада як обов'язковий об'єкт конституційно-правового регулювання у сучасних державах. Зміст і співвідношення понять «судова влада» та «правосуддя» в конституційному праві. Роль судової влади в розвитку сучасного українського конституціоналізму.

Тема 6. Парламентаризм як особливий режим функціонування державної влади

Парламентаризм як суспільно-політичне та конституційно-правове явище. Сучасні концепції парламентаризму. Парламентська автономія і конституціоналізм.

Сучасні тенденції розвитку парламентаризму та парламентів. Парламентаризм як основа конституційних систем правління європейських держав.

Витоки, становлення та розвиток представницької влади в Україні. Становлення парламентаризму в Україні.

Парламентаризм як складовий елемент конституціоналізму. Ознаки парламентаризму. Конституційний принцип розподілу влади як основа сучасного парламентаризму в Україні.

Народне представництво. Роль парламенту в реалізації народовладдя. Роль парламенту у формуванні сучасного українського конституціоналізму. Статус парламенту та його місце в умовах різних форм державного правління. Статус парламенту в парламентсько-президентській формі правління в Україні. Парламентаризм і концентрація повноважень парламентською більшістю та главою уряду.

Конституційна доктрина суверенітету парламенту. Парламентська автономія: поняття, сутність, загальна характеристика. Статутний акт парламенту (регламент). Внутрішня структурна організація парламенту. Формування керівного складу парламенту, комітетів, фракцій, парламентської коаліції.

Поняття та юридичні властивості парламентських процедур. Види і склад парламентських процедур. Функції парламентських процедур. Інститут голосування в парламенті.

Криза парламентаризму в сучасній Україні та шляхи її подолання.

Тема 7. Конституційний Суд – гарант сучасного українського конституціоналізму

Історичні передумови становлення органів конституційного контролю у світі. Поняття і зміст конституційної юстиції у теорії та практиці. Загальна характеристика моделей конституційної юстиції.

Становлення, розвиток та здійснення конституційного судочинства в Україні. Правова природа, особливості та місце судового конституційного контролю у механізмі сучасної Української держави. Конституційно-правовий статус Конституційного Суду України як гаранта конституціоналізму.

Захист прав людини у рішеннях Конституційного Суду України. Імплементация європейських стандартів у сфері захисту прав і свобод людини і громадянина через практику Конституційного Суду України. Юридичні позиції Конституційного Суду України з питань гарантування прав та свобод людини і громадянина.

Індивідуальна конституційна скарга у контексті розвитку конституціоналізму. Місце конституційної скарги в механізмі захисту прав людини в Україні.

Порядок звернення із конституційною скаргою до Конституційного Суду України.

Особливості провадження у справах за конституційними скаргами в Конституційному Суді України

Порядок застосування рішень та висновків Конституційного Суду України судами загальної юрисдикції

Зміст та значення принципів Конституції України за офіційною конституційною доктриною України.

Юридичні позиції Конституційного Суду України з питань організації та функціонування органів та посадових осіб публічної влади.

Роль конституційної юстиції в розвитку сучасного українського конституціоналізму.

Тема 8. Сучасний муніципалізм в Україні: проблеми розвитку

Муніципалізм як складовий елемент конституціоналізму. Муніципалізм як «продовження» конституціоналізму на місцевому рівні. Розвиток ідей та принципів конституціоналізму на місцевому рівні.

Застосування ідей, цінностей та принципів конституціоналізму щодо органів місцевого самоврядування.

Муніципальна влада в системі категорій сучасного українського конституціоналізму. Муніципалізм як практика організації та функціонування муніципальної (самоврядної) влади та реалізації прав людини у сфері місцевого самоврядування.

Теоретичні засади місцевого самоврядування. Характеристика основних наукових концепцій щодо соціального призначення і юридичної природи місцевого самоврядування. Державницька концепція відродженого природного місцевого самоврядування; концепція муніципального дуалізму; концепція соціального обслуговування. Основні засади функціонування органів місцевого самоврядування в Україні та за рубежом.

Поняття і конституційні принципи місцевого самоврядування в Україні. Завдання та функції місцевого самоврядування в Україні.

Основні засади інституційного розвитку системно-структурної організації місцевого самоврядування в державі. Місцеве самоврядування як один із інститутів громадянського суспільства.

Місце органів місцевого самоврядування в системі публічної влади. Територіальна основа організації та діяльності системи місцевого самоврядування в державі. Особливості місцевого самоврядування у столиці України – місті-герої Києві.

Локальна демократія та організаційно-управлінські форми здійснення місцевого самоврядування в Україні. Гарантії місцевого самоврядування в Україні.

Розмежування повноважень в системно-структурній взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування України.

Взаємовідносини органів місцевого самоврядування з центральною владою.

Європейський досвід системно-структурної організації місцевого самоврядування в сучасний період. Реформа місцевого самоврядування в Україні. Основні напрями реформування системно-структурної організації місцевого самоврядування в Україні в контексті європейської інтеграції. Впровадження принципу децентралізації в Україні та його вплив на системно-структурну організацію місцевого самоврядування.

Тема 9. Глобальний (транснаціональний, міжнародний) конституціоналізм

Конституціоналізм як наддержавна ідеологія. Вплив глобалізації на розвиток сучасного конституціоналізму. Зародження і розвиток концепції глобального конституціоналізму. Конституційно-правове забезпечення участі держав в інтеграційних процесах.

Глобальний конституціоналізм» у сучасних умовах правової глобалізації та європейської міждержавної інтеграції.

Сучасні підходи до визначення глобального конституціоналізму. Характерні риси глобального конституціоналізму.

Феномен конституціоналізації міжнародного (наднаціонального) правопорядку: основні концепції та практика реалізації.

Елементи глобального конституціоналізму: глобальна конституційна правосвідомість; конституційно-правове регулювання глобального управління; глобальні конституційні правовідносини; глобальна конституційна законність; міжнародні принципи та норми.

Європейський конституціоналізм. Втілення принципів європейського конституціоналізму на етапі сучасних конституційних перетворень в Україні.

3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

3.1. З навчальної дисципліни «Теорія і практика застосування кримінального права» (ОК 1):

1. Диференціація кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення, наслідком яких є шкода у виді смерті людини.

2. Правила подолання конкуренції кримінально-правових норм, що передбачають склади кримінальних правопорушень, наслідком яких є тяжке тілесне ушкодження.

3. Диференціація кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення, наслідком яких є заподіяння шкоди здоров'ю людини.

4. Розмежування складів кримінальних правопорушень проти безпеки життя і здоров'я людини.

5. Розмежування складів кримінальних правопорушень зі спільними ознаками: «Незаконне позбавлення волі або викрадення людини» (ст. 146), «Насильницьке зникнення» (ст. 146¹), «Захоплення заручників» (ст. 147).

6. Розмежування «Згвалтування» (ст. 152 КК України) зі складами кримінальних правопорушень, що мають з ними спільні ознаки.

7. Відмінність складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 192 КК України «Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою» від складів кримінальних правопорушень, що мають з ним спільні ознаки.

8. Предмет як розмежувальна ознака складів кримінальних правопорушень проти власності.

9. Правила кримінально-правової кваліфікації продовжуваного кримінального правопорушення проти власності.

10. Розмежування складів кримінальних правопорушень, що полягають у діяльності стійких злочинних об'єднань.

11. Правила кримінально-правової кваліфікації співучасті у кримінальних правопорушеннях, що полягають у діяльності стійких злочинних об'єднань.

12. Відмінність співучасті від причетності у кримінальних правопорушеннях, що полягають у діяльності стійких злочинних об'єднань.

13. Розмежування складів кримінальних правопорушень, що полягають у незаконних діях з предметами, що становлять підвищену небезпеку індивідуально-невизначеному колу людей.

14. Розмежування складів кримінальних правопорушень, потерпілим у яких є неповнолітній.

15. Службова особа як спільна ознака складів кримінальних правопорушень.

16. Суспільно небезпечне діяння у виді зловживання владою або службовим становищем як спільна ознака складів кримінальних правопорушень, передбачених Розділом XVII Особливої частини КК України «Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг».

17. Неправомірна вигода як спільна ознака складів кримінальних правопорушень, передбачених Розділом XVII Особливої частини КК України «Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг».

18. Види покарань, які за своєю правовою природою порушують права людини, передбачені Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод в інтерпретації Європейського Суду з прав людини:

19. Поняття та система заходів кримінально-правового впливу.

20. Поняття, ознаки і значення системи покарань. Види покарань. Класифікація покарань. Основні і додаткові покарання. Покарання, що можуть застосовуватись і як основні, і як додаткові. Строкові та безстрокові покарання.

21. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті.

22. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.

23. Призначення покарання за сукупністю вироків. Умови і правила призначення покарання за сукупністю вироків.

24. Застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб: мета, підстави, правила.

25. Поняття, правові наслідки і види звільнення від покарання та його відбування. Систематизація різновидів звільнення від покарання та його відбування.

26. Звільнення від відбування покарання з випробуванням жінок, які мають дітей віком до семи років: умови і порядок застосування цього виду звільнення від відбування покарання..

27. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким: умови і порядок застосування цього виду звільнення від відбування покарання.

28. Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство: поняття, підстави для застосування, види, строки.

29. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру. Підстави для призначення примусових заходів медичного характеру.

30. Спеціальна конфіскація як захід кримінально-правового характеру: поняття, підстави для застосування. Випадки застосування спеціальної конфіскації.

3.2. З навчальної дисципліни «Проблеми регулювання приватних відносин в Україні» (ОК 4):

1. Поняття та види недійсних правочинів. Розмежування недійсних та неукладених правочинів. Правові наслідки недійсних правочинів.

2. Форми захисту особистих немайнових прав особи. Захист особистих немайнових прав особи в практиці Європейського суду з прав людини.

3. Речово-правові способи захисту речових прав.

4. Правове регулювання договору роздрібної купівлі-продажу.

5. Цивільно-правовий захист прав та інтересів споживачів у договорах про передання майна у власність.

6. Зміст договірних зобов'язань з довічного утримання (догляду).

7. Правове регулювання договору дарування.

8. Правовий статус сторін у договорах про передання майна в користування.

9. Правове регулювання договору найму (оренди) житла.

10. Особливості правового статусу сторін за договором побутового підряду. Правові наслідки порушення сторонами зобов'язань за договором побутового підряду.

11. Цивільно-правова характеристика договору зберігання. Правові наслідки порушення зберігальних зобов'язань.

12. Правове регулювання спеціальних видів зберігання.

13. Цивільно-правове регулювання відносин зі страхування.

14. Зобов'язання, які виникають на підставі укладення кредитного договору.

15. Цивільно-правове регулювання відносин споживчого кредитування в Україні.

16. Зобов'язальні відносини, які виникають на підставі договору банківського вкладу.

17. Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

18. Правове регулювання відносин, опосередкованих договором комерційної концесії.

19. Співвідношення договірної та недоговірної відповідальності.

20. Цивільно-правове регулювання зобов'язань, що виникають з вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.

21. Правове регулювання зобов'язань, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.

22. Правове регулювання зобов'язань з відшкодування шкоди, завданої при здійсненні особою права на самозахист та у стані крайньої необхідності.

23. Особливості правового регулювання зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.

24. Особливості цивільно-правового регулювання зобов'язань з відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.

25. Особливості правового регулювання зобов'язань з відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

26. Правове регулювання кондикційних зобов'язань. Співвідношення зобов'язання з набуття або збереження майна без достатньої правової підстави із суміжними правовими інститутами.

27. Спадкування за заповітом та за законом.

28. Способи прийняття спадщини та відмови від прийняття спадщини. Перехід права на прийняття спадщини (спадкова трансмісія). Спадкування за правом представлення.

29. Правове оформлення права на спадщину.

30. Правове регулювання спадкового договору, як підстави виникнення зобов'язальних правовідносин, його місце в системі цивільно-правових договорів. Відмежування спадкового договору з суміжними правовими конструкціями.

3.3. З навчальної дисципліни «Проблеми трудового права та права соціального захисту» (ОК 3):

1. Правове забезпечення зайнятості та працевлаштування громадян.
2. Право на зайнятість за законодавством України.
3. Категорії громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню.
4. Міжнародні стандарти у сфері зайнятості.
5. Трудовий договір як основний інститут трудового права і як підстава виникнення трудових правовідносин.
6. Гендерні аспекти працевлаштування на роботу.
7. Правове регулювання встановлення та надання перерв протягом робочого дня.
8. Правове регулювання встановлення та надання перерв для обігріву, для відпочинку.
9. Мінімальна заробітна плата як державна гарантія оплати найманої праці.
10. Порядок проведення індексації грошових доходів громадян.
11. Сфера державного регулювання оплати праці.
12. Правові методи забезпечення трудової дисципліни.
13. Трудовий розпорядок на підприємстві та його правове регулювання.
14. Правила внутрішнього трудового розпорядку – основний акт локального характеру, що покликаний забезпечити трудову дисципліну.

15. Дисциплінарна відповідальність та її види за трудовим правом.
16. Поняття матеріальної відповідальності за трудовим правом. Відмінність від цивільно-правової (майнової) відповідальності.
17. Матеріальна відповідальність роботодавця за невиконання законодавства про працю, умов колективного і трудового договорів.
18. Спори з приводу встановлення умов праці та пов'язані із застосуванням норм трудового законодавства.
19. Особливості розгляду трудових спорів у судовому порядку.
20. Концепція гідної праці та механізм її реалізації.
21. Міжнародно-правовий захист прав трудящих – мігрантів.
22. Проблеми дискримінації літніх працівників в національному трудовому законодавстві.
23. Міжнародно-правове регулювання профспілкової діяльності.
24. Сутність категорій «соціальний захист», «соціальне забезпечення», «соціальна допомога» і «соціальна підтримка».
25. Соціальний захист як система та пріоритетні напрямки розвитку в Україні.
26. Вдосконалення організації соціального захисту населення з урахуванням зарубіжного досвіду.
27. Пенсійне забезпечення як складова соціальної безпеки і якості життя людини.
28. Соціальна безпека як умова безпеки особистості. .
29. Поняття «соціальна безпека», «суспільна безпека», «державна безпека», «національна безпека». Теоретико-методологічні підходи до аналізу соціальної безпеки.
30. Національні інтереси України в соціальній сфері та загрози соціальної безпеки.

3.4 З навчальної дисципліни «Проблеми адміністративного судочинства» (ОК 2):

1. Публічно-правовий спір як предмет розгляду в адміністративних судах.
2. Принципи адміністративного судочинства.
3. Умови і порядок формування адміністративних судів
4. Система адміністративних судів в Україні.
5. Справи, на які поширюється юрисдикція адміністративних судів.
6. Розмежування предметної юрисдикції адміністративних судів.
7. Інстанційна підсудність.
8. Територіальна підсудність адміністративної справи.
9. Наслідки порушення правил підсудності справ адміністративним судам.
10. Учасники судового процесу.
11. Органи та особи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.
12. Строки в адміністративному судочинстві.
13. Поняття та види доказів.

14. Підстави звільнення від доказування
15. Подання та витребування доказів.
16. Забезпечення доказів: підстави, порядок та способи.
17. Належність доказів і допустимість засобів доказування.
18. Судові виклики і повідомлення.
19. Заходи процесуального примусу.
20. Підстави та порядок забезпечення позову.
21. Завдання, функції та юридичне значення заходів забезпечення позову у системі адміністративного судочинства.
22. Право на звернення до адміністративного суду. Поняття, форма, зміст адміністративного позову та вимоги до нього.
23. Проведення в адміністративних справах у першій інстанції.
24. Розгляд справ за правилами спрощеного позовного провадження.
25. Типові та зразкові справи в адміністративному судочинстві.
26. Фіксування судового процесу.
27. Апеляційний розгляд справи.
28. Судові рішення суду апеляційної інстанції.
29. Касаційний розгляд справи.
30. Підстави та порядок перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.

3.5 З навчальної дисципліни «Сучасний конституціоналізм в Україні» (ОК 5):

1. Народ як носій суверенітету і єдине джерело влади в Україні. Форми демократії: безпосередня (пряма) та представницька (непряма).
2. Класифікація органів державної влади в Україні та їх види.
3. Поняття конституційної юстиції, його основні завдання та місце в державно-правовому механізмі. Моделі конституційної юстиції.
4. Конституційно-правові засади формування Конституційного Суду України.
5. Структурні органи Конституційного Суду України (Велика палата, Сенат, Колегія, постійні комісії, Науково-консультативна рада, Секретаріат та ін.).
6. Конституційне провадження: загальна характеристика змісту та стадій.
7. Гарантії конституційного ладу України. Правові основи захисту конституційного ладу.
8. Представницькі органи в Україні: юридична природа, види, повноваження
9. Поняття, сутність і характерні ознаки конституціоналізму як політико-правового явища.
10. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні як пріоритетний напрям розвитку сучасного українського конституціоналізму.
11. Правова регламентація порядку організації та проведення виборів Президента України.
12. Проблеми обмежування прав людини (в контексті реалізації принципу

верховенства права).

13. Характеристика державної влади як інституціональної складової сучасного українського конституціоналізму.

14. Поняття парламенту. Парламент та парламентаризм як інститути конституційного права.

15. Основи законотворчої діяльності Верховної Ради України. Законодавчий процес в Україні.

16. Поняття та сутність парламентського контролю. Конституційні засади парламентського контролю в Україні.

17. Конституційно-правовий статус Рахункової палати.

18. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини як орган парламентського контролю.

19. Поняття та структура конституційно-правового статусу народного депутата України.

20. Практика Європейського суду з прав людини як джерело інтерпретаційної діяльності Конституційного Суду України.

21. Загальна характеристика місця та ролі Президента України в системі органів державної влади.

22. Офіс Президента України: формування, структура, статус, повноваження.

23. Рада національної безпеки і оборони України: склад, статус, повноваження.

24. Поняття та функції виконавчої влади. Система органів виконавчої влади в Україні.

25. Порядок утворення, склад та припинення діяльності Кабінету Міністрів України.

26. Конституційно-правовий статус місцевих органів виконавчої влади.

27. Конституційні засади функціонування судової влади в Україні. Поняття судової влади та судової системи.

28. Конституція України як нормативна основа сучасного українського конституціоналізму.

29. Соціальна держава в умовах глобалізації. Основні завдання, ознаки та функції соціальної держави.

30. Поняття, зміст і юридична природа місцевого самоврядування.

4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ВІДПОВІДІ НА ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

– уважно прочитати назву питання та намагатися визначити складові цього питання, зміст яких слід буде розкрити під час усної відповіді;

– звертання до цієї Програми буде корисним для того, щоб пригадати системні взаємозв'язки отриманих питань з іншим інформаційним обсягом відповідної навчальної дисципліни;

– у процесі підготовки до відповіді рекомендується робити стислий виклад найбільш важливих позицій питання для того, щоб у процесі відповіді ці положення були ніби орієнтирами у процесі відповіді;

- потрібно акумулювати усі набуті знання з тим, щоб охарактеризувати кожную складову питання;
- мова має бути чіткою, висловлювання точними, логічними та системними;
- не допускається вживання термінології яка не відповідає установленими законодавчими чи іншими нормативними актами дефініціями та визначеннями;
- під час усної відповіді на теоретичні питання білету слід виявити знання теоретичного матеріалу, положень нормативно-правових актів та судової практики;
- окрему увагу доцільно приділяти окремим проблемним аспектам визначеного питання;
- рекомендується у процесі відповіді визначати види процесуальних документів, якими може супроводжуватися розглядуваний процес, а також висловитися щодо змісту цих джерел;
- жодним чином не рекомендується робити великий відступ від визначеного питання, намагатися наводити положення, які є віддаленими, до тих, які передбачено білетом;
- наприкінці відповіді слід наголосити, що відповідь є закінчена;
- уважно слід вислухати зміст додаткового питання, яке було висловлене членом ЕК;
- переходити до відповіді на наступне питання можна лише з дозволу членів комісії;

5. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, СУДОВА ПРАКТИКА ТА НАУКОВА ЛІТЕРАТУРА

5.1 З навчальної дисципліни «Теорія і практика застосування кримінального права» (ОК 1):

5.1.1 нормативно-правові акти:

- Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
- Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
- Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квітня 2001 року №2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
- Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. №4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
- Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
- Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3477-IV URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.

- Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02 червня 2016 року № 1402 – VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>

5.1.2 судова практика:

- Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду. Рішення, внесені до ЄДРСР, за I півріччя 2023 року / Упоряд.: відділ аналітичної та правової роботи Касаційного кримінального суду управління аналітичної допомоги касаційним судам та Великій Палаті Верховного Суду департаменту аналітичної та правової роботи. Київ, 2023. – 69 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyad_y/Oglyad_KKS_01_06_2023.pdf

- Зведений дайджест судової практики Великої Палати Верховного Суду. Рішення, внесені до ЄДРСР за період із 01.01.2022 по 31.12.2022 / Упоряд.: департамент аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду / Відпов. за вип.: Секретар ВП ВС д. ю. н., професор, член-кореспондент НАПрН України Уркевич В. Ю. Київ, 2023. 32 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyad_y/Daigest_VP_2022.pdf

- Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду за 2022 рік. Рішення, внесені до ЄДРСР, за період з 01.01.2022 по 31.12.2022 / Упоряд.: правове управління (III) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2023. – 96 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyad_y/Oglyad_KKS_2022.pdf

- ОГЛЯД судової практики палат і об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду Рішення, внесені до ЄДРСР, за 2021 рік. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KKS_2021.pdf

- ОГЛЯД судової практики об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду Рішення, внесені до ЄДРСР за 2020 рік. Практика об'єднаної палати ККС у складі ВС за 2020 рік. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KKS_2020.pdf

- ОГЛЯД судової практики об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду. Рішення, внесені до ЄДРСР за 2018–2019 роки. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Oglyad_KKS_VS_2018_2019.pdf

- ОГЛЯД судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду у провадженнях про злочини проти власності. Рішення, внесені до ЄДРСР за період з 01.01.2018 по 01.08.2019. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Oglyad_KKS.pdf

- Дайджест судової практики Верховного Суду у спорах, що виникають у сфері захисту довкілля та екологічних прав. С. 115-119. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Daidjest_Ekologia.pdf

- ОГЛЯД судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду у провадженнях щодо злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення Рішення, внесені до ЄДРСР, за період з 2018 року по травень 2020 року. URL:

https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KKS_02_07_2020.pdf

- ОГЛЯД судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду щодо оцінки документів як предметів складів злочинів, передбачених статтями 357, 358, 366 КК Рішення, внесені до ЄДРСР за період з 01.01.2018 по 01.01.2020 URL:

https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Oglyad_KKS_dokument.pdf

- ОГЛЯД судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду у кримінальних провадженнях щодо порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (стаття 286 Кримінального кодексу України). URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KKS_DTP.pdf

Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду у провадженнях про кримінальні правопорушення, пов'язані з домашнім насильством. Рішення, внесені до ЄРДСР, за період із 2018 року по серпень 2022 року / Упоряд.: заступник голови Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду к. ю .н. В. В. Щепоткіна, правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2022. — 32 с. URL:

https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/2022_09_26_Oglyad_KKS_2018_2022.pdf

- Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду в провадженнях про кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності. Рішення, внесені до ЄРДСР, за період із 2018 року по жовтень 2022 року / Упоряд.: заступник голови Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду к. ю .н. Щепоткіна В. В., правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2022. — 92 с. URL:

https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_KKS_zloch_gosp_dijal_1.pdf

- Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду щодо призначення покарання. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/oglyad_kks_vs.pdf.

- ОГЛЯД судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду щодо застосування спеціальної конфіскації майна як заходу кримінально-правового характеру Рішення, внесені до ЄДРСР, за період із січня 2018 року по листопад 2021 року.

https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KKS_2022_01_11.pdf

- Постанови Великої Палати Верховного Суду у справах кримінальної юрисдикції // Розгляд справ Великою Палатою Верховного Суду // Верховний суд. Офіційний веб-сайт. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pokazniki-diyalnosti/analiz/tablica_vr.

- Практика застосування Верховним Судом України положень Загальної частини Кримінального кодексу України [уклад. О. П. Горох]; за заг. ред. А. А. Музики. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 524 с. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/article/library/books>

- Практика застосування Верховним судом України положень Особливої частини Кримінального кодексу України [уклад. О. П. Горох]; за загальною редакцією члена-кореспондента Національної академії правових наук України, доктора юридичних наук, професора а. А. Музики. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 915 с.. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/article/library/books>

5.1.3. спеціальна література:

– *Андрушко А.В.* Злочини проти волі, честі і гідності особи (кримінально-правове і кримінологічне дослідження): дис. ... д-ра. юрид. наук зі спец. 12.00.08: кримінальне право і кримінологія; кримінально-виконавче право. Ужгород: УжНУ, 2021. 675 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/35123/1/%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%BE%20%D0%90.%D0%92.%20%D0%94%D0%98%D0%A1%D0%95%D0%A0%D0%A2%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%AF.pdf>.

– Баулін Ю.В. Звільнення від кримінальної відповідальності: монографія. Київ : Атіка, 2004. 296 с.

– *Беніцький А.С.* Причетність до кримінального правопорушення: проблеми кримінальної відповідальності: монограф. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2014. 552 с.

– *Берзін П.С.* Злочинні наслідки у механізмі кримінально-правового регулювання: Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2010. 457 с.

– *Брич Л.П.* Теорія розмежування складів злочинів. Львів: ЛьвДУВС, 2013. 712 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/5220>

– Горпинюк О.П. Довічне позбавлення волі як «irreducible life sentence» за кримінальним законодавством України Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (8 листопада 2019 р.). – С. 42-44. URL: http://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/biblioteka/nauk_konf/08_11_2019.pdf

– Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) / за ред. М. І. Хавронюка. Київ: Ваіте, 2019.

288 с. URL: https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/FNOON_Kommentar_A5.pdf?fbclid=IwAR0KjsA6kJGskRU26piONKtHjvRvVocsCwDuCeoWxY4tndNPLF-Kh9xGVNw

– Задоя К. П. Рішення Конституційного Суду України в справі про заміну смертної кари довічним позбавленням волі в контексті прецедентної практики Європейського Суду з прав людини. *Адвокат*. 2012. № 2. С. 25-28.

– Іваніна І.В. Підстави кримінально-правової кваліфікації: дис. ... канд. юрид. наук зі спец. 12.00.08: кримінальне право і кримінологія; кримінально-виконавче право. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2018. 229 с. URL:

http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/sites/default/files/%20_%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82+_0.pdf

–Кваліфікація злочинів: Навчальний посібник / За заг.ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. К.: Істина, 2010. 430 с.

– Кваліфікація злочинів: Навчальний посібник / За заг.ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. К.: Істина, 2010. 430 с.

–Кваліфікація злочинів: навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, професора, академіка НАПрН України М.І. Панова. Харків: Право, 2016. 356 с.

– Кваліфікація та основи методики розслідування домашнього насильства: навчальний посібник / С. Романцова, Н. Устрицька, І. Гловюк та ін.; за ред. І. Гловюк, Н. Лащук, С. Романцової. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 404 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4807/1/%d0%9a%d0%b2%d0%b0%d0%bb%d1%96%d1%84%d1%96%d0%ba%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%8f%20%d1%82%d0%b0%20%d0%be%d1%81%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b8...--%d0%92%d0%95%d0%a0%d0%a1%d0%a2%d0%9a%d0%90.pdf>

– Кваша О.І. Співучасть у злочині: структура та відповідальність. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О.Дідоренка, 2013. 560 с.

–Кваша О.О., Андрусяк Г.М. Необхідна оборона (захист від посягання на статеву свободу та статеву недоторканість особи»: монографія. Київ: 2016. 264 с.

– Коломієць В.Ю. Кримінальна відповідальність за заподіяння тілесних ушкоджень: дис. ... канд. юрид. наук зі спец. 12.00.08: кримінальне право і кримінологія; кримінально-виконавче право. Дніпро: ДДУВС, 2019. 237 с. URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/d2/dissertations/3/2.pdf>

– Кончук Н.С. Кримінальна відповідальність за державну зраду: дис. ... канд. юрид. наук зі спец. 12.00.08: кримінальне право і кримінологія; кримінально-виконавче право. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 218 с. URL: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3512/1/konchuk_d.pdf

– Луцький Т.М. Кримінальна відповідальність за необережне заподіяння смерті іншій особі: дис. ... д-ра філософії зі спец. 081. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 385 с. URL: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3740/1/luckyiy_d.pdf

- Марін О.К. Кваліфікація злочинів при конкуренції кримінально-правових норм. Київ: Атіка, 2003. 224 с.
- Марін О.К. Кваліфікація злочинів при конкуренції кримінально-правових норм. К.: Атіка, 2003. 224 с.
- Марітчак Т.М. Помилки у кваліфікації злочинів. Київ: Атіка, 2004. 188 с.
- Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 534 с.
- Навроцький В.О. Наскрізнi кримінально-правові поняття: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер. 2023. 376 с.
- Нікіфорова Т.І. Теорія і практика застосування заходів кримінально-правового характеру: навчальний посібник. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2020. 175 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/>
- Пономаренко Ю.А. Загальна теорія визначення караності кримінальних правопорушень. Харків. Право, 2020, 720 с.
- Рябчинська О.П. Тенденції призначення покарання за корупційні правопорушення
- Сень І.З. Спеціальні норми у кримінальному праві України: дис. ... д-ра філософії зі спец. 12.00.08: кримінальне право і кримінологія; кримінально-виконавче право. Львів, 2020. URL: http://idpnan.org.ua/files/2020/sen-i.z.-spetsialni-normi-u-kriminalnomu-pravi-ukrayini-_d_.pdf
- Созанський Т.І. Кваліфікація сукупності злочинів. Львів: ЛьвДУВС, 2012. 240 с.
- Сучасні тенденції розвитку кримінальної юстиції в Україні: колективна монографія / І.Серкевич, Н.Устрицька, В.Навроцька та ін.: за ред.: І.Гловюк, Н.Лащук. Львів: ПП «Видавництво «БОНА», 2021. 388 с.
- Тероризм: теоретико-прикладні аспекти: навчальний посібник/ За заг. Ред. В.К.Грищука. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 328с.
- Устрицька Н.І. Кваліфікація повторності злочинів. Львів: ЛьвДУВС, 2013. 216 с.
- Федулова І.М. Кримінальна відповідальність за протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації: дис. ... д-ра філософії зі спец. 12.00.08: кримінальне право і кримінологія; кримінально-виконавче право. Львів, 2019: ЛьвДУВС, 216 с. URL: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3506/1/fedulova_d.pdf
- Хилюк С. Кримінально-правові аспекти правила *non bis in idem* у практиці Європейського суду з прав людини. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2012. Випуск 55. С.254-265.
- Ясінь І.М. Кримінально-правова кваліфікація незаконного збагачення за законодавством України: дис.. ... к.ю.н. спец. 12.00.08. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 236 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/839/1/%D0%AF%D1%81%D1%>

96%D0%BD%D1%8C%20%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F.pdf

5.2 З навчальної дисципліни «Проблеми регулювання приватних відносин в Україні» (ОК 4):

5.2.1 нормативно-правові акти:

– Цивільний кодекс України: Закон України від 16 березня 2004 року №435-15. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15

– Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 року № 755-IV (В редакції Закону № 835-VIII від 26.11.2015). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>

– Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06 лютого 2018 року № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>

– Про акціонерні товариства: Закон України від 27 липня 2022 року № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#n1985>.

– Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01 грудня 2022 року № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>

– Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07 грудня 2000 року № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.

– Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції: Закон України від 19 травня 2011 року № 3390-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3390-17#Text>.

– Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР (В редакції Закону № 738-IX від 19.06.2020). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

– Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01 липня 2004 року №1952-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>.

– Про загальну безпечність нехарчової продукції: Закон України від 02 грудня 2010 року № 2736-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2736-17#Text>

– Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.12.1992 № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>

– Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1994 року №3425-12. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>.

– Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 3 жовтня 2019 року № 157-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-IX#Text>.

– Про оренду землі: Закон України від 6 жовтня 1998 року № 161-XIV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>.

– Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3687-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>.

– Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3689-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>.

– Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3688-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>.

– Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 1 грудня 1994 року № 266/94-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80#Text>.

– Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV (В редакції Закону № 738-IX від 19.06.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>.

– Про сертифіковані товарні склади та прості і подвійні складські свідоцтва: Закон України від 23 грудня 2004 року № 2286-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2286-15#Text>.

– Про фінансовий лізинг: Закон України 04.02.2021 № 1201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>.

– Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.02.2015 № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>.

– Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 22 лютого 2012 року №296/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text>.

– Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування: наказ Міністерства юстиції України від 11 листопада 2011 року № 3306/5. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1298-11#Text>.

5.2.2 судова практика:

– Постанова ВС від 16.09.2020 у справі № 904/5126/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91589617>.

– Постанова ВС від 26.02.2020 у справі № 910/4391/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87929205>.

– Постанова ВС від 15.09.2020 у справі № 920/618/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91652980>.

– Постанова ВС від 19.05.2021 у справі № 693/624/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97103755>.

– Постанова ВС від 11.09.2018 у справі № 909/968/16. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76860058>.

– Постанова ВС від 23.05.2018 у справі № 910/1238/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74809461>.

- Постанова ВС від 27.11.2018 у справі № 905/1227/17. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78376886>.
- Постанова ВС від 12.06.2018 у справі № 916/3727/15. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75068891#>.
- Постанова ВС від 03.07.2018 у справі № 917/1345/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75215615>.
- Постанови ОП КГС ВС від 18.09.2020 у справі № 916/4693/15 URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91973219>.
- Постанова ВС від 21.08.2019 у справі № 917/1489/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83783469>.
- Постанова ВС від 28.04.2021 у справі № 755/19205/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96631892>.
- Постанова ВС від 21.01.2021 у справі № 755/6962/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94394356>.
- Постанова ВС від 11.05.2021 у справі № 922/2452/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96907066>.
- Постанова ВС від 27.05.2021 у справі № 664/2854/17-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97285838>.
- Постанова ВС від 06.04.2021 року у справі № 922/2056/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96309384>.
- Постанова ВС від 27.11.2019 у справі № 4-ц87/1666/16. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86173607>.
- Постанова ВС від 20.03.2019 у справі № 350/67/15-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80854756>.
- Постанова ВС від 28.11.2018 у справі № 2-1201/2005. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78298716>.
- Постанова ВС від 21.03.2018 у справі № 161/11682/15-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/73156995>.
- Постанова ВС від 04.04.2018 у справі № 233/6868/15-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/73469356>.
- Постанова ВС від 13.12.2018 у справі № 459/295/16-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78589231>.
- Постанова ВС від 30.05.2018 у справі № 483/597/16-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/74439989>.

5.2.3 спеціальна література:

- Актуальні проблеми спадкового права: Навч. посіб. / За заг ред. проф. Ю. О. Заїки, ст. наук. спів. О. О. Лов'яка. К.: КНТ, ЦУЛ, 2014. 336 с.
- Гнатів О. Правовий режим пайових цінних паперів: Монографія. Львів: Н.О. Бадікова, 2017. 232 с.
- Жилінкова О. В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та закордоном: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2015. 280 с.
- Козловська Л. В. Теоретичні засади здійснення і захисту спадкових прав: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2015. 448 с.

- Кухарев О. Є. Спадкове право України: навч. посібник. К.: Алерта, 2013. 327 с.
- Кучер В.О. Недійсні правочини їх цивільно-правові наслідки: Навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 344 с.
- Луць В.В., Великанова М.М. Договори у цивільному праві України: Навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2016. 264 с.
- Особливості застосування рішень Європейського суду з прав людини при розгляді цивільних справ: Навчальний посібник / У.Б.Андрусів, О.Б. Верба-Сидор, Ю.В.Верхола та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 404 с.
- Особисті немайнові права особи: навчальний посібник / за ред. А. О. Дутко. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 444 с.
- Правові засади створення, діяльності та припинення юридичних осіб в Україні: Навчальний посібник / Ю.М. Юркевич, У.Б. Андрусів, О.В. Верба-Сидор та ін.; за ред. Ю.М. Юркевича. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 412 с.
- Проблеми правового регулювання приватних відносин в умовах оновлення цивільного законодавства України: колективна монографія / Авраменко О. В., Андрусів У. Б., Верба О. Б. та ін.; за ред. проф. І. В. Красницького та проф. Ю. М. Юркевича. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 868 с.
- Цивільне право України. Договірні і недоговірні зобов'язання: Підручник / За ред. С. С. Бичкової. К.: Алерта, 2014. 496 с.
- Цивільне право України: підручник: в 2 т. Т. 2 / кол. авторів; за ред. Г. Б. Яновицької, В. О. Кучера. Львів: «Новий Світ-2000», 2014. 444 с.
- Цивільне право: підручник: у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, Т. І. Бегова та ін.; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. Х.: Право. 2014. Т. 2. 816 с.
- Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар: пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій Міністерства юстиції, науковців, фахівців: правникам, нотарям, адвокатам, суддям, викладачам, студентам. Х.: Страйд, 2010. (Серія «Коментарі та аналітика»). Т. 7 : Загальні положення про зобов'язання та договір / [О. О. Банасько та ін. ; за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. 2012. 734 с.
- Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар: пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій Міністерства юстиції, науковців, фахівців: правникам, нотарям, адвокатам, суддям, викладачам, студентам. Х.: Страйд, 2009. (Серія «Коментарі та аналітика»). Т. 8. : Договори про передачу майна у власність та користування / Л. М. Баранова та ін. ; за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. 2013. 670 с.
- Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар: пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій Міністерства юстиції, науковців, фахівців: правникам, нотарям, адвокатам, суддям, викладачам, студентам. Х.: Страйд, 2009. (Серія «Коментарі та аналітика»). Т. 10 : Кредитні та розрахункові зобов'язання. Договір комерційної

концесії. Договір про спільну діяльність / І. В. Спасибо-Фатєєва та ін. ; за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : Право, 2015. 491 с.

– Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар: пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій Міністерства юстиції, науковців, фахівців: правникам, нотарям, адвокатам, суддям, викладачам, студентам. Х.: Страйд, 2009. (Серія «Коментарі та аналітика»). Т. 11 : Недоговірні зобов'язання / І. В. Спасибо-Фатєєва та ін. ; за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : Право, 2014. 412 с.

– Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар: пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій Міністерства юстиції, науковців, фахівців: правникам, нотарям, адвокатам, суддям, викладачам, студентам. Х.: Страйд, 2009. (Серія «Коментарі та аналітика»). Т. 12: Спадкове право / Ю. О. Заїка та ін.; ред. І. В. Спасибо-Фатєєва. К., 2009. 544 с.

5.3 З навчальної дисципліни «Проблеми трудового права та права соціального захисту» (ОК З):

5.3.1 нормативно-правові акти:

– Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

– Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

– Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

– Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

– Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 р. № 2136-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>

– Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>

– Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08.10. 2005 р. № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>

– Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 р. № 3356-XII URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>

– Про соціальний діалог: Закон України від 23.12.2010 р. № 2862-VI URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>

– Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995р. № 108/95-ВР URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>

– Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998 р. № 137/98. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>

- Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 р. №1045-XIV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
- Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності: Закон України від 22.06.2012 р. № 5026-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
- Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. №5067-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
- Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
- Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
- Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон від 09.07.2003 № 1058-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1058-15>
- Про пенсійне забезпечення: Закон України від 05.11.1991 № 1788-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1788-12>
- Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб: Закон України від 09.04.1992 № 2262-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2262-12>
- Про пенсії за особливі заслуги перед Україною: Закон України від 01.06.2000 № 1767-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1767-14>
- Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Закон України від 28.02.1991 № 796-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/796-12>
- Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>.

5.3.2 судова практика:

- Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням Вільної профспілки працівників метрополітенів України щодо офіційного тлумачення поняття "професійна спілка, що діє на підприємстві, в установі, організації", використаного в абзаці шостому частини першої статті 43-1 Кодексу законів про працю України (справа про профспілку, що діє на підприємстві) від 29.10.1998 р. Справа № 14-рп/1998. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v014p710-98#Text>
- Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Стріхаря Володимира Васильовича щодо офіційного тлумачення положень статті 233 Кодексу законів про працю України у взаємозв'язку з положеннями статей 117, 2371 цього кодексу від 22.02.2012 р. Справа № 4-рп/2012 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-12#Text>
- Дайджест судової практики Верховного Суду зі спорів, що виникають із трудових відносин. Рішення, внесені до ЄДРСР, за період із 17.08. 2018 по 02.01.2020 р. / упоряд. правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2020. 284 с. URL:

https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Dajdzhest_trudovi_vidnosyny.pdf

– Дайджест правових позицій Верховного Суду щодо трудових спорів: НААУ, 2021. 26 с. URL: [https://unba.org.ua/assets/uploads/publications_4_2021%20\(2\).pdf](https://unba.org.ua/assets/uploads/publications_4_2021%20(2).pdf)

– Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду (актуальна практика). Рішення, внесені до ЄДРСР, за квітень 2021 року / упоряд. правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2021. 31 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Ogljad_KKS_06_2020.pdf.

– Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду (актуальна практика). Рішення, внесені до ЄДРСР, за квітень 2021 року / упоряд. правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2021. 60 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Ogljad_KAS.pdf

– Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду (актуальна практика). Рішення, внесені до ЄДРСР, за лютий 2021 року / упоряд. правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2021. 31 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KCS_02_2021.pdf

– Про практику застосування законодавства про оплату праці: постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.12.1999 р. №13 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-99>

5.3.3 спеціальна література

– Андріїв В.М. Міжнародне трудове право: навчальний посібник. Київ: ВД «Дакор», 2017. 574 с.

– Бутинська Р.Я. Правовий статус учасників колективно-трудова правовідносин: монографія. Львів : Растр-7, 2020. 233 с.

– Вавженчук С.Я. Охорона та захист трудових прав працівників [Текст]: підручник / С.Я.Вавженчук; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Юрид. ф-т. - 2-ге вид. Харків: Право, 2018. 557 с.

– Вареник О.С. Правове регулювання порядку припинення трудового договору за законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05. Київ. 2018. 20 с.

– Венедіктов В. С. Концептуальні підходи до визначення трудового договору в нових умовах господарювання: монографія. Суми. 2016. 240 с.

– Венедіктов В. С. Сучасні проблеми трудового права України : навч. посіб. для магістрів та аспірантів (напрямок підготовки 081 «Право»). Харків : Право, 2018. 294 с.

- Венедіктов С.В. Правове регулювання праці у Великобританії: прогресивний досвід і перспективи для України: [монографія]. Київ: Ніка-Центр, 2017. 173 с.
- Данилов М.О. Трудовий договір за законодавством України та країн Європейського Союзу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2017. 19 с.
- Дума О.О. Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця у зв'язку з поновленням на роботі працівника, який раніше виконував цю роботу : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05. Харків, 2017. 20 с.
- Жигалкін І.П. Система принципів трудового права в умовах формування нової правової доктрини України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.05 / І. П. Жигалкін; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2016. 40 с.
- Кисельова О. І. Співвідношення міжнародного, державного, колективно-договірного та індивідуально-договірного регулювання трудових відносин : монографія. Харків, 2017. 426 с.
- Костюченко О. Є. Реалізація соціального призначення трудового права в Україні: монографія, 2018. Право. 392 с.
- Мокрицька Н. П. Реалізація права на працю за трудовим договором: проблеми правового регулювання : монографія. Львів. 2014. 253 с.
- Наньєва М.І. Укладення трудового договору за законодавством України та окремих зарубіжних країн: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05. Одеса, 2017. 20 с.
- Рим О. М. Трудове право Європейського Союзу: монографія. Львів: Вид-во Галич-Прес, 2020. 595 с.
- Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Вид-во 2022. 376 с.
- Трудове право та право соціального забезпечення : навч. посібн. для підгот. до іспиту. Харків: Право, 2021. 258 с.
- Шишлюк В. Р. Припинення трудового договору за законодавством України і Польщі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05. Одеса, 2017. 20 с.
- Сташків Б.І. Право соціального забезпечення. Загальна частина: навчальний посібник. Чернігів : ПАТ «ПВК Десна». 2016. 692 с.
- Утвенко В. В. Система соціального забезпечення та соціальної підтримки: навч. посіб. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал». 2018. 248 с.
- Швець В.О. Забезпечення стабільності трудових правовідносин: теорія та практика: монографія. Харків: Юрайт, 2020. 368 с.
- Ярошенко О.М., Мельничук Н.О., Величко Л.Ю. Захист трудових прав працівників на час виконання державних або громадських обов'язків: актуальні проблеми правозастосування: монографія. Харків: Юрайт, 2022. 220 с.
- Ярошенко О.М., Іншин М.І., Луценко О.Є. Захист трудових прав працівників, обраних на виборні посади: актуальні проблеми правозастосування: монографія. Харків : Юрайт, 2022. 188 с.

– Рим О.М. Про працівника як основного суб'єкта трудового права у Європейському Союзі. *Вісник Львівського університету*: серія юридична. 2020. № 70. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/law/article/view/10965>

– Бутинська Р.Я., Мокрицька Н.П. Трудове право України: навчальний посібник. Львів: Сполом, 2022. 312 с.

– Бутинська Р.Я. Проблеми права трудового права та права соціального захисту: навчальний посібник. Львів: Растр-7, 2023. 388 с.

5.4. З навчальної дисципліни «Проблеми адміністративного судочинства» (ОК 2)»:

5.4.1 нормативно-правові акти:

– Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

– Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. Урядовий кур'єр від 17.11.2010. № 215.

– Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): Закон України від 02.06.2016. Офіційний вісник України. 2016. № 51. Ст. 1799.

– Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

– Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

– Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12.02.2015 № 192-VIII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/192-19/paran277#n277>.

– Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/card4#History>.

– Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

– Про ліквідацію апеляційних судів та утворення апеляційних судів в апеляційних округах: указ Президента України від 29.12.2017 № 452/2017 // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/452/2017/paran61#n61>.

– Про гарантії держави щодо виконання судових рішень: Закон України від 05.06.2012 № 4901-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4901-17#Text>

– Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>

– Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 № 3674-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text>

5.4.2 судова практика:

– Про практику застосування адміністративними судами законодавства про доступ до публічної інформації: Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 29.09.2016 р. № 10. Пункт 9.7. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0010760-16>

– Рішення Верховного Суду від 15.02.2018 № Пз/9901/8/18 (№ 820/6514/17) - щодо перерахунку пенсій пенсіонерам МВС з урахуванням

грошового забезпечення поліцейських. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/inshe/zrazkovi_spravu/rish_2018_02_15_820_6514_17

– Рішення Верховного Суду від 26.03.2018 № Пз/9901/2/18 (№ 806/3265/17) - про оформлення паспорта громадянина України. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/inshe/zrazkovi_spravu/zr_rish_806_3265_17

– Рішення Верховного Суду від 02.09.2019 № Пз/9901/10/19 (№520/3939/19) - щодо оподаткування самозайнятої особи яка одночасно зареєстрована як ФОП. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/inshe/zrazkovi_spravu/zs_9901_10_19_520_3939_19

– Рішення Верховного Суду від 29.09.2020 № Пз/9901/14/20 (№ 440/2722/20) - щодо нарахування та виплати інваліду війни разової щорічної грошової допомоги до 5 травня за 2020 рік. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/inshe/zrazkovi_spravu/zs_9901_14_20

– Судова практика з розгляду адміністративних справ про деякі правопорушення на транспорті. Верховний Суд України: офіційний веб сайт. URL: [https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/152EA8DD0A2095E6C2257B7C00384606](https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/152EA8DD0A2095E6C2257B7C00384606)

– Огляд судової практики Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду за 2022 рік / Упоряд.: управління забезпечення роботи судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов’язкових платежів секретаріату Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду; правове управління (І) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2023. 90 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_KAS_2022_1.pdf

– Огляд судової практики Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду у спорах, що виникають у сфері містобудування та архітектурної діяльності. Київ, 2023. 208 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_KAS_mistobuduv_2.pdf

5.4.3 спеціальна література:

– Адміністративне судочинство: навчальний посібник / укл.: Н. П. Бортник, Н. В. Лесько, О. В. Скочиляс-Павлів, М. Р. Малець. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. 324 с.

– Адміністративне процесуальне право України: навч.-метод. посіб. / Картузова І.О., Козачук Д.А., Осадчий А.Ю., Сарibaєва Г.М. Одеса: Фенікс, 2016. 400 с.

– Адміністративне судочинство : навч. посіб. / за заг. ред. Н.Б. Писаренко. Хрків: Право, 2016. 312 с.

– Адміністративне процесуальне право України: навч.-метод. посіб. / І.О. Картузова та ін. Київ: Фенікс, 2016. 400 с.

– Адміністративне судочинство України: теорія та практика : монографія / за заг. ред. О. М. Нечитайла. Київ: Компанія «ВАІТЕ», 2015. 288 с.

- Ковалів М.В., Єсімов С.С. Правова природа суду першої інстанції, що здійснює правосуддя в адміністративному судочинстві. *Наук. записки ЛУБП*. Львів, 2020. № 27. С. 155-160. <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/issue/view/11>
- Ковалів М.В., Єсімов С.С., Гудима В.В., Приведа А.В., Хмиз М.В. Адміністративно-правовий статус судді. Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека». 2021. № 3. С. 101-107. <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16267806653277.pdf>
- Ковалів М. В., Гудима В. В., Приведа А. В., Кайдрович Х. І., Хмиз М. В., Єсімов С. С. Гарантії як елемент правового статусу судді. *Публічне адміністрування та національна безпека*. 2021. № 4. С. 53-59. <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16327661858122.pdf>
- Ковалів М., Єсімов С., Йосифович Д., Хмиз М. Поняття та зміст адміністративно-правового інституту досудового оскарження. *Traektoriâ Nauki = Path of Science*. 2021. Vol. 7, № 9. S. 3011-3017. <https://pathofscience.org/index.php/ps/article/view/1057/931>
- Ковалів М., Хмиз М. Скриньковський Р., Глущенко С., Цюх С., Сердюк В., Гарасим П., Микитюк М. Судова охорона як одна із гарантій діяльності судів в Україні. *Публічне адміністрування та національна безпека*. 2021. № 5. С. 57-64. <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16371311329311.pdf>
- Ковалів М., Єсімов С., Скриньковський Р., Чистоклетов Л., Сердюк В., Хмиз М., Хитра О., Слінько С. Судовий контроль як гарантія діяльності органів прокуратури за дотриманням прав людини в Україні. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: "Юридичні науки". 2022. № 4. С. 64-70. <https://www.inter-nauka.com/issues/law2022/4/7975>
- Ковалів М., Єсімов С., Малашко. О.Є. Соціальна значимість досудового оскарження в контексті розвитку адміністративного судочинства. *Наук. записки ЛУБП*. Львів, 2022. № 35. С. 33-41. <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/661/605>
- Тур Т. О. Функції заходів забезпечення позову в адміністративному судочинстві. *Соціально-правові студії: науково-аналітичний журнал* / гол. ред. О. Балинська. Львів: ЛьвДУВС, 2021. Вип. 3 (13). С. 35-40.
- Тур Т. О. Правова природа та ознаки забезпечення позову в адміністративному судочинстві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 3. С. 183-186.
- Грищук А.Б., Лепіш Н.Я. Поняття процесуальної форми адміністративного судочинства. Том 2 № 76 (2023): *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право С. 41-45.
- Шопіна І.М. Забезпечення позовів в адміністративному судочинстві як дискреційне повноваження адміністративних судів. *Європейські перспективи*. 2022. № 2. С. 34-40. DOI 10.32782/EP.2022.2.6 <https://ep.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/EP-2022-2/034-.pdf>

– Ярема О.Г. Адміністративне судочинство як спосіб забезпечення публічного порядку. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 2. С. 260-265. http://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/05/APP-02_2023_FINAL.pdf

5.5 З навчальної дисципліни «Сучасний конституціоналізм в Україні» (ОК 5)»:

5.5.1 нормативно-правові акти:

– Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

– Загальна декларація прав людини від 10.12.1948. Офіційний вісник України від 15.12.2008. 2008. № 93. Ст. 89

– Європейська хартія місцевого самоврядування. Страсбург, 15 жовтня 1985 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_036

– Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

– Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16.12.1966. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_043

– Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042

– Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 16.09.2014. Офіційний вісник України. 2014. № 75. Ст. 2125

– Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990. Відомості Верховної Ради УРСР. 1990. № 31. Ст. 429

– Акт проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради Української РСР від 24.08.1991. Відомості Верховної Ради. 1991. № 38. Ст. 502

– Мірило правовладдя, ухвалено Венеційською Комісією на 106-му пленарному засіданні (Венеція, 11-12 березня 2016 року). CDL-AD(2016)007-ukr. URL: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2016\)007-ukr](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2016)007-ukr)

– Про всеукраїнський референдум: Закон України від 26.01.2021 № 1135-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135-IX#Text>

– Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 № 157-19. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/157-19>

– Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-18. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

– Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>

– Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-14. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

– Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>

- Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
- Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11.07.2001 № 2625-14. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2625-14>
- Про особливу процедуру усунення Президента України з поста (імпічмент): Закон України від 10.09.2019 № 39-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39-20#n9>
- Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 № 1861-17. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>
- Регламент Конституційного Суду України: затверджено Постановою Конституційного Суду України про Регламент Конституційного Суду України від 22.02.2018 № 1-пс/2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001710-18>
- Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 № 2493-14. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>
- Про співробітництво територіальних громад: Закон від України 17.06.2014 № 1508-18. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>
- Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-17. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

5.5.2 судова практика

- Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 252 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 08.12.2004 № 2222-IV (справа про додержання процедури внесення змін до Конституції України). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/v020p710-10>.
- Висновок Конституційного Суду України у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади вимогам статей 157 і 158 Конституції України від 30.07.2015 № 2-в/2015. Офіційний вісник України від 21.08.2015. № 64.
- Рішення Конституційного Суду України від 28.08.2020 № 9-р/2020 у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) Указу Президента України «Про призначення А. Ситника Директором Національного антикорупційного бюро України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v009p710-20>
- Рішення Конституційного Суду України від 12 червня 2007 року № 2-рп/2007 у справі за конституційним поданням 70 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої статті 10, пункту 3 частини другої, частин п'ятої, шостої статті 11, статті 15, частини першої статті 17, статті 24, пункту 3 розділу VI «Заключні положення» Закону України «Про політичні партії в Україні» (справа про

утворення політичних партій в Україні). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-07#Text>

– Рішення КСУ у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання) від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-04#Text>

– Рішення КСУ у справі за конституційним поданням правління Пенсійного фонду України щодо офіційного тлумачення положень статті 1, частин першої, другої, третьої статті 95, частини другої статті 96, пунктів 2, 3, 6 статті 116, частини другої статті 124, частини першої статті 129 Конституції України, пункту 5 частини першої статті 4 Бюджетного кодексу України, пункту 2 частини першої статті 9 Кодексу адміністративного судочинства України в системному зв'язку з окремими положеннями Конституції України від 25 січня 2012 року № 3-рп/2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-12#Text>

– Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 57 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про всеукраїнський референдум» від 26.04.2018 № 4-р/2018. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-18/para60#n60>.

– Рішення Конституційного суду України у справі про здійснення влади народом від 5.10.2005 р. № 6-рп/2005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-05#Text>

– Рішення Конституційного Суду України у справі про обрання Голови Верховної Ради України від 11.07.2012 р. № 15-рп/2012 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-12#Text>.

– Висновок Конституційного Суду України (Велика палата) у справі щодо зменшення конституційного складу Верховної Ради України та закріплення пропорційної виборчої системи (реєстр. № 1017) від 16.12.2019 р. № 8-в/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v008v710-19#Text>

– Рішення Конституційного Суду України у справі про прийняття Конституції та законів України на референдумі від 16.04.2008 р. № 6-рп/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-08>

– Рішення Конституційного Суду України у справі щодо недоторканності та імпідменту Президента України від 10.12.2003 № 19-рп/2003. Офіційний вісник України. 2003. № 51. Т. 1. Ст. 2704.

– Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України щодо офіційного тлумачення окремих положень частини першої статті 120 Конституції України (справа про суміщення службової діяльності керівників органів виконавчої влади) від 17.10.2002 № 16-рп/2002. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/ru/v016p710-02>.

– Висновок № 18 (2015) Консультативної ради європейських суддів для Комітету міністрів Ради Європи «Позиція судової влади та її відносини з іншими гілками державної влади в умовах сучасної демократії» від 16 жовтня 2015 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU15092>.

– Висновок № 19 (2016) Консультативної ради європейських суддів для Комітету міністрів Ради Європи «Про роль голів судів» від 10 листопада 2016 р. URL: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806c5d17>.

– Висновок Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії) щодо змін до законодавчих актів, які регулюють статус Верховного Суду та органів суддівського врядування, прийнято Венеціанською комісією на її 121-му пленарному засіданні (Венеція, 6–7 грудня 2019 р.). URL: <https://www.echr.com.ua/document/visnovok-shhodo-zmin-do-zakonodavchix-aktiv-yaki-regulyuyut-status-verhovnogo-sudu-ta-organiv-suddivskogo-vryaduvannya>.

– Рішення Конституційного Суду України у справі про незалежність суддів як складову їхнього статусу від 01.12.2004. Офіційний вісник України. 2004 р. № 49. Ст. 62.

– Стратегія розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021 – 2023 роки: Затверджено Указом Президента України від 11 червня 2021 року № 231/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2312021-39137>.

– Окрема думка судді Конституційного Суду України Лемака В. В. стосовно Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень законів України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII, «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» від 16 жовтня 2019 р. № 193-IX, «Про Вищу раду правосуддя» від 21 грудня 2016 р. № 1798-VIII від 11 березня 2020 р. № 4-р/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/nd04d710-20#n2>.

– Рішення Конституційного Суду України у справі про адміністративно-територіальний устрій від 13.07.2001 № 1-39/2001. Офіційний вісник України. 2001. № 29. Ст. 1327.

5.5.3 спеціальна література:

– Антологія конституційного процесу в сучасній Україні / авт.-уклад.: Мусіяка В.С. К.: Заповіт, 2017. 780 с.

– Бабін І.І., Білоскурська О.В. Конституційне право: навч.-метод. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с. https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4717/1/Zam_H-089_Babin_Biloskurs%27ka_For_On%20Line.pdf (дата звернення: 07.06.2023).

– Бадида А. Ю. Соціальна держава в умовах глобалізації: монографія. Ужгород: РІК-У, 2019. 200 с.

- Віткова В. С., Батан Ю. Д. Конституційне право України. Особлива частина: навч.-метод. посібник. Одеса, 2020. 190 с. URL: <https://www.academia.edu/44227388> (дата звернення: 07.06.2023).
- Грищук О.В. Конституційні цінності: філософські та судові аспекти. Монографія. Видання 2-е доопрацьоване і доповнене. Київ: Ваїте, 2020. 530 с.
- Гультай М.М. Історичні витоки вітчизняного конституціоналізму. Звичаї, традиції, пам'ятки права та філософські концепції. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 240 с.
- Конституційне право. Збірник тестових завдань: навч.- метод. посібник для здобувачів вищ. освіти / В. О. Боняк, Л. М. Сердюк, І. С. Лантух. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 88 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/6429/1/%d0%a2%d0%95%d0%a1%d0%a2%d0%98%20%d0%9a%d0%9f%d0%a3%202020%d0%9d.%d0%a0.%20%d0%9d%d0%90%20%d0%94%d0%a0%d0%a3%d0%9a.pdf>
- Конституційне право: підручник / Харків. нац. ун-т внутр. справ; за заг. ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука; О. С. Бакумов, Л. Д. Варунц, Т. І. Гудзь та ін. Харків, 2019. 484 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10085> (дата звернення: 07.06.2023).
- Конституційне право України: навч.-метод. посібник / Д.С. Терлецький, М.В. Афанасьєва, Ю.Д. Батан та ін.; за заг. ред. Д.С. Терлецького. Одеса, 2020. 242 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12412> (дата звернення: 07.06.2023).
- Конституційне право України : посіб. для підгот. до іспитів / [Т. М. Слінько, І. І. Дахова, Л. І. Летнянчин та ін.]. Вид. 7-ме, перероб. та допов. Харків : Право, 2022. 372 с.
- Конституційне право: підручник / Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, О.М. Лисенко, А.А. Мелешевич; за загальною редакцією М.І. Козюбри. К.: Ваїте, 2021. 528 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/9/d/489959.pdf>
- Конституції і конституційні акти України. Історія і сучасність: До 15-річчя Конституції України і 20-ї річниці незалежності України / за ред. Ю.С. Шемшученка. Київ: Юридична думка, 2011. 328 с.
- Конституціоналізм та конституційна аксіологія: навч.-метод. посіб. / М.В. Афанасьєва, О.В. Олькіна, Б.А. Пережняк, М.І. Салей, І.Ю. Средницька / за ред. О.В. Олькіної. Одеса: Гельветика, 2018. 52 с.
- Кравцова З.С. Конституційно-правові засади організації і здійснення державної влади в Україні: монограф. Київ: Ліра-К, 2019. 428 с.
- Крусян А. Р. Сучасний український конституціоналізм: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2010. 560 с.
- Мірило верховенства права (правовладдя) національного рівня: практика України (Rule of law Checklist at national level: case of Ukraine) / за заг. ред. М. Козюбри; Передмова: Головатий С.; упорядники та автори коментарів: В.

Венгер, С. Головатий, А. Заєць, Є. Зверев, М. Козюбра, Ю. Матвеева, О. Цельєв; Центр дослідження проблем верховенства права та його втілення в національну практику України Національного університету «Києво-Могилянська академія». Київ, 2021. 152 с.

– Панкевич О. З. Державне право зарубіжних держав: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 260 с.

– Правова доктрина України: [у 5 т.] / наукове видання. Том 2. Публічно-правова доктрина України; за заг. ред. Ю.П. Битяка. Харків: Право, 2013. 864 с.

– Проблеми сучасної конституціоналістики: навчальний посібник / Н. В. Аніщук, М. В. Афанасьєва та ін.; за заг. ред. А.Р. Крусян та А. А. Єзерова. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 524 с.

– Савчин М. Конституційна юстиція та забезпечення конституційного порядку: 2005–2020: монографія. Ужгород: Вид-во РІК-У, 2020. 384 с.

– Савчин М. В. Порівняльне конституційне право: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 328 с. URL: https://www.researchgate.net/profile/Michael-Savchyn/publication/341568907_Comparative_Constitutional_Law/links/5ec7bb8692851c11a87e3ac6/Comparative-Constitutional-Law.pdf (дата звернення: 07.06.2023).

– Савчин М.В. Сучасні тенденції конституціоналізму у контексті глобалізації та правового плюралізму: монографія. Ужгород: РІК-У, 2018. 440 с.

– Совгіря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2022. 556 с.

6. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Інформаційне забезпечення формується з допомогою інформаційних ресурсів, джерелом отримання яких офіційні веб-сайти:

- Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua>;
- Єдиного державного реєстру судових рішень – <http://www.reyestr.court.gov.ua>;
- Конституційного Суду України – <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>;
- Верховного Суду – <http://www.scourt.gov.ua>;
- Європейського суду з прав людини – <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
- Офісу Генерального прокурора – <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>;
- Міністерство освіти і науки України – <https://mon.gov.ua>;
- Міністерство внутрішніх справ України – <https://mvs.gov.ua>;
- Державного бюро розслідувань – <https://dbr.gov.ua/>;
- Національна поліція – <https://www.npu.gov.ua>;
- Міністерство юстиції України – <https://minjust.gov.ua>;
- Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>;
- Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника – <http://www.lsl.lviv.ua>;

– Електронної бібліотеки Львівського державного університету внутрішніх справ – <http://lvduvs.edu.ua>;

– Кабінет електронних сервісів Міністерства юстиції України – <https://kap.minjust.gov.ua>;

– Департамент державної виконавчої служби Міністерства юстиції України – <https://minjust.gov.ua/m/departament-derjavnoi-vikonavchoi-slujbi>.